

ORSZÁGOS HIRLAP

Előfizetési ár:
Egész évre 14 frt, fél évre 7 frt, negyedévre 3 frt 50 kr.
Egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám ára helyben 4 kr., vidéken 5 kr.

Főszerkesztő
MIKSZÁTH KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VIII. kerület, József-körút 65. szám.
Megjelenik mindennap, hétfőn és ünnepnap után is.

II. év.

Budapest, 1898, péntek, november 11-én.

311. szám.

Lidérczfény.

(p—d.) A szövetséges hadak vezérének elégtételt kell kapnia, mert különben vége a barátságnak. Igaz ugyan, hogy ebben a háboruban a függetlenségi és a nemzeti párt érdekeért harcolnak politikai honorárium nélkül és így nekik kellene érzékenyebbeknek lenniök, de hát ez mindegy. A függetlenség meghozza még azt az áldozatot is, hogy lefejezi Olay Lajost. Miért? Nem azért, mert nem obstruált, nem azért, mert levelet írt, hanem azért, mert cizált.

Nem beszél az öreg? Eh, ki bánja, ugys rekedtes a hangja, birják szóval mások. Levelet nyomtat ki ujságban? Az se számít, az a levél egy perczel se kurtítja az obstrukció rétes-tésztáját. Hanem hogy Apponyinak tavaly mondott szavait idézi, azért már lakolnia kell.

Szó ami szó: kellemetlen dolgot mivel Olay Lajos ezzel a cizálgatással. Ezt nem kellett volna tennie. Elég baj már, hogy létezik Olay Lajos. Mert ezzel az egyszerű létezésével is sokat csinál: mértékül szolgál. Csak néhány éve még a legvadabb obstrukció legszélsőbb vezetője volt. Ha valaki példát akart mondani az igazi parlamenti fenegyerekre, hát Olayt említtette legelől. S azóta egy cseppet se változott. Ugyanaz a vad, erőszakos, kemény legény, aki volt. Smégis a legszelidebb politikusként, a legkomolyabb embernek látszik az ellenzéken. Hogy lehet ez? Hát ugy, hogy az ellenzék fajult el. Azért van ő felül, mert a többiek lesüllyedtek mellőle.

De ezzel ő nem éri be. Ezenfelül czáfolgat is. Mintha nem esett volna ugys elég kellemetlenség már eddig Apponyiekon azzal a szomorú ténynel, hogy tavaly karácsonykor nem szakadt meg hirtelen az emberiség memoriája.

Lám, megmondta akkor az alvezér Horánszky Nándor, hogy csak egyetlenegy tilalomfa áll a nemzet előtt arra az esetre, ha Ausztriával nem lehetne alkotmányos kiegyezést kötni. Csak a vámszövetség lehetetlen. Sőt hozzátette Horánszky, hogy álljon elő, aki több tilalomfát is tud. És ime, eltelik egy év és — előáll maga Horánszky Nándor újabb tilalomfáccakkal.

De nem ez a szerencsétlenség. Az a baj, hogy előkerülnek a lomtárból a poros országgyűlési naplók és azokból cizálnak az emberek. És a cizálás révén fölmerül az emberek lelkében a kérdés: Vajjon melyik Horánszky volt igazi szószólója a magyar közjognak? Vajjon melyik Horánszky követett el sérelmet a magyar közjog szentségén? A tavalyi-e, vagy az idej?

S amikor már-már bebörtinje a jótékony feledés ezt a fájdalmas tépelődést, akkor előáll Olay Lajos és megint cizál. Pedig ennyi idézgetést még a nemzeti párt se bír meg. Sőt el kell itélnünk Olay Lajost azért is, mert ténykedésével az egész nemzetet kínos operációnak vetette alá.

Megiratótt számos izben, hogy Apponyi a nemzet vezére s az ő nyilatkozatai a mi vezérő csillagaink, amelyeket

vakon követnünk kell. Idáig rendben van a dolog. Sőt rendben van az is, hogyha Apponyi és az ő pártja obstruálnak és az obstrukciót hirdetik, akkor a nemzetnek őket követnie kell. Azért vezérek ők.

Igen ám, de most feláll Olay és bebizonyítja, hogy Apponyi tavaly egészen másfelé, diametrikusan más irányba vezetett. Tavaly decemberben Apponyi Albert kijelentette, hogy jobban kell szeretni a hazát, mint gyűlölni az ellenséget, tehát nem szabad obstruálni, mert ez veszélyeztetné a parlamentárizmust. Ő pedig nem akarja a parlamentet szétrombolni, tehát nem obstruál, hagyják abba mások is. Ezt a tanítást is el kell fogadni, mert ez is vezérő csillag. Dehogy vezércsillag. Csak fénye van, mint a csillagnak, de mocsárba visz. Lidérczfény.

Igy jut e haza Pókayné gyászos sorsára. Valahány polgára van a hazának, mind azt sirja holnap: Melyiket szeressem, melyiket kövessem? A tavalyi Apponyit-e vagy az ideit?

A középkornak kedvelt büntetése volt, hogy a delikvenst négy lóhoz kötözték, egyikhez a fejét, másikhoz a lábát, a harmadikhoz s negyedikhez egy-egy kezét s aztán hajrá! Rohant négy paripa négyfelé, menten elpusztult a szegény bűnös. De a magyar nemzet szegény, vajjon mivel érdemelte meg, hogy őt is alávéssék ennek a kegyetlen kinnak? Őt is négyfelé ragadja a négy

A tulsó lejtőn.

Michel Provins-tól.

XIII. Lajos-korabeli szigorú külsejű kastély, százas erdő közepén. Az ősz már erősen megrikkította a lombot s a rézvörös és sápadt aranyzúrnok élénken kiválnak az ég szürkéségén. Kőd nehezedik a fákra, a pázsitra, az utolsó virágokra s kimondhatatlanul szomorú jellegűt ad a természet mind az alkotásainak, melyeknek a tél első teheletétől meg kell halniok.

A szalonban, ahova komor világosság szűrődik be a széles ablakokon, fűzékenyen ül a kandalló pattogó tűzénél Valery márkiné — még mindig szép a hatvan év ezüst hajszálaival is — beszélget a falu öreg plébánosával.

Valeryné (válaszot a plébánosnak, aki kéréssel járult eléje): De, kedves tisztelendő ur, ön tehetetlen.

A plébános: Mert kimeríthetetlennek tudom az ön jóságát, márkiné.

Valeryné: Tegnap az árváknak kért, helyesen tette, ma meg bizonyos leánykák elhelyezéséről beszél, akik, szerintem, már egészen abban a korban vannak, hogy dolgozhatnak.

A plébános: De akik nem kapnak munkát. Manapság a mi fiatal leányaink nagyon is szívesen itt hagyják a falut, hogy elmenjenek a nagyvárosba, Párisba, ahol, ha nem támogatjuk őket, Isten tudja, mi válhatik belőlük. Hisz oly sok veszedelem leselkedik rájuk, az udvarlók . . . sőt a színház is! . . .

Valeryné (kissé izgatott mozdulattal): A színház? . . . Hát azt hiszi . . .

A plébános: Oh, pirulok, hogy ilyesmíróll kell beszélnem önnek, márkiné, akinek tiszta szíve nem képes megérteni ekkora elfajulást! . . .

Valeryné: Fájdalom, ki állíthatja, hogy a szíve sohasem . . . (Élénken): De igaza van, nem szabad ezeket a szegény gyermekeket kitennünk . . . Részletezze majd a tervét, megadom a módot . . . (Az inas belép, névjegyet hoz. A márkiné átveszi és megnézi): Lambert? . . . Mit akar az az ur?

Az inas: Négyszem közt óhajt beszélni méltóságoddal.

Valeryné: Lambert? . . . Fogalmam sincs róla, hogy kicsoda . . . (A plébánoshoz): Ismeri?

A plébános: Lakik a községben egy Lambert, mezőgazda . . .

Az inas: Nagyon jó külsejű ur, rendjele is van, azt mondja, csak átutazik itt.

Valeryné: Így hát, kedves tisztelendő ur, egyedül kell hagynia ezzel az utassal . . . Legközelebb majd folytatjuk a beszélgetésünket . . . Számíthat reám kegyes szándékának megvalósításánál.

Mihelyt a pap eltávozott, az inas bevezeti az új látogatót.

Valeryné (viszonozza a látogató köszönését, jóformán anélkül, hogy ránézne): Uram!

Roger de Mirail: . . . Mindenekelőtt bocsánatot kell kérnem, márkiné, egy . . . helytelenségért . . . egy csinyért . . . Lambert

néven jelenttem be magamat . . . (Valeryné reá szegzi a tekintetét): Nem ismer meg?

Valeryné (eltűnődve): Ha megismerem-e? . . . Várjon csak . . . ugys tetszik . . . (Élénken fölkiált): Mirail ur . . . Roger!

Roger: Ugy van, Roger! . . . A hajdan ragyogó Odette Rogerje, akit . . .

Valeryné: Halottnak hitt, ugy-e bár!

Roger: Megbocsát? . . . (közelebb lép a márkinéhez): Én . . .

Valeryné: Megbocsátok? . . . amiért eljött?

Roger: Annyira féltem . . . a mult miatt!

Valeryné: Hiszen már olyan öregek vagyunk!

Roger: Én, igen . . . De ön, ön, nagy Isten, nem vártam! . . .

Valeryné: No, jöjjön, üljön le és . . . beszélje el, mert ugys vélem, azért kerestem fel . . . De hogyan tudhatta meg . . . senki sem sejtje ezen a vidéken . . .

Roger: Senki, egy szomszédját, egy jóbarátomat kivéve, aki híven őrizi a titkot.

Valeryné: Viviane ur?

Roger: Igen, az én régi jó pajtásom, Viviane. Már egy örökkévalóság óta hívogattott, hogy jöjjenek el hozzám, látogassam meg odújában őt, a mégcsöknyösödött aglegényt. Nyolcz nappal ezelőtt telepedtem meg nála. Beszélgettünk, előszedtük emlékeinket, leráztuk a feledés porát, mely hajdani szerelmeinkre rakódott és természetesen én az én szerelmem közül csakis arról az egyről beszéltem, mely régente egész lényemet rabjául ejtette . . . (Halkított hangon): amely egy nap

vezérlő csillag. A tavalyi Horánszky jobbra, az idei balra, a tavalyi Apponyi előre, az idei hátra. Vajjon mi lesz ennek a vége?

Mért is csitált Olay Lajos? Ha most obstruál Apponyi, mért nem tette tavaly? Hisz már most egy éve is illatos pénzen vásároltatott a többség; már akkor is meg volt hamisítva a parlamentarizmus; már akkor is képtelen volt Bánffy az ország kormányzására.

Ha pedig tavaly nem akarta tönkretenni a parlamentarizmust, miért lett most egyszerre ellenségévé? Mit vétett Apponyinak e szegény haza? Hiszen most két éve nem juttatta pártját többségre.

Bizony, kegyetlen dilemma előtt vagyunk, hogyan bontakozhatunk ki belőle?

Az lenne legegyszerűbb, ha nem kötnénk magunkat egyik vezércsillaghoz sem. Csak hogy ez lehetetlen, mert azzal megczáfoltatnák az az állítás, hogy Apponyi Albert a nemzet vezére és Horánszky az ő prófétája. Meg lehetne tenni talán azt is, hogy elmenne a nemzet közjegyzőhöz s azzal az egyik Apponyit és az egyik Horánszkyt hitelesítené. De lehetetlen ez is, mert akkor meg kiderülne, hogy a másik Apponyi, meg a másik Horánszky falsificatum volt. Ezt pedig nem lehet megengedni.

Szóval, nagy a baj mindenkép. És mert Olay Lajos szerzette, azt mi magunk ajánljuk a függetlenségi pártnak, hogy büntesse meg kegyetlenül. Mi köze is volt ő neki az igazsághoz, minek csitálta? Nem kell az a magyarnak, most csak obstrukció az, amit imádunk.

Ha tehát holnap ezrével sir a nép az utcán, ne tessék senkinek megütöközni azon. Egy-egy Pókayné a hon minden tagja, aki kétségbeesve tördeli kezét: melyik Apponyit követem! melyik Horánszkyt szeretem!

És a morál?

Nem az, hogy az embernek legyen

tavaly is az a hite, a meggyőződése, ami az idén. Hisz akkor nem Olay Lajost kellene bíróság elé állítani. Az a morál, hogy nem szabad csitálni, mert különben sok minden kiderül, amit — ugyis tudnak az emberek.

Egyébként holnap is számos nemzeti párti szónok fog beszélni. Ők magukra nézve úgy oldják meg a súlyos dilemmát, hogy egyszerűen lenéznek a tavalyi Apponyit. És ez nem szép tőlük.

POLITIKAI HIREK.

A képviselőháznak délelőtt tíz órakor ülése lesz.

A helyzethez. Az ellenzéki köröket az „Armeblatt”-nak közleménye igen élénken foglalkoztatja. Az összes pártok ezt az újabb ügyet a képviselőházban ezidőszerint folyó napirend-vita szempontjából bizonyos meglepéssel is fogadták, mert ezzel hitük szerint újabb anyagot nyertek.

Kossuth Ferencz különben ebben az ügyben holnap sürgős interpellációt is jelentett be, melyet még a holnapi ülés folyamán elő is fog terjeszteni.

A Kossuth vezetése alatt álló függetlenségi párt a Hentzi-ügyből nagy mozgalmat akar előkészíteni és ebbe — míg a Dezsőffy-ügyről jóformán távol tartotta magát, — a legnagyobb lelkesedéssel megy bele.

A holnapi napon a napirend-vitát is az kérdés fogja uralni. Holnap — értesülésünk szerint — gróf Eszterházy Mihály lesz az első szónok, azután Mezőffy Béla, Förster Ottó és dr. Tóth János fognak beszélni, az ütés második részében pedig Kossuth Ferencz fog interpellálni.

A zárt ülésektől egyelőre eltekint az ellenzék. Ebben nagy része van Szilágyi Dezső mai ismételt felszólalásának, melyekben az ellenzéknek ennek az obstrukcionális eszköznek veszedelmességére figyelmeztette.

A külügyminiszter Budapesten. Gróf Goluchowski Agenor külügyminiszter tegnap Budapestre érkezett, hogy ő felségének a folyó ügyekről jelentést tegyen. A külügyminisztert ma délután ő felsége hosszabb magán kihallgatáson fogadta.

A zárt ülések ellen. Az „Egyetértés”, melynek Kossuth Ferencz a főmunkatársa, ma a következő szavakkal kel ki a zárt ülések ellen:

A képviselőházban folyó harc jelenleg olyan alakot öltött, hogy a napról-napra ismétlődő zárt ülésezés taktikai fegyverré változott át. Azt hisszük, mindenki el fogja ismerni, hogy ez a momentum a sajtót, mint a nyilvánosság közegét nagyon közelről érdekli, esetleg külön állásfoglalásra is készítheti. Mi legkevésbé akarjuk megcsorbítani bármely ellenzéki pártnak azt a jogát, hogy a fennálló házszabály minden formális erősségét és minden kiaknázható hézagát hadviselésnek taktikai szüksége szerint felhasználja. De éppen a zárt ülésezés kérdése az alkotmányosságnaq oly sarkalatos követelményével van kapcsolatban, melyet semmiféle obstrukcionális számításnak alárendelni nem lehet. Egyáltalán nem járja az, hogy egy nagy politikai küzdelem bármely részletét a képviselőház belső házi ügyévé változtassák át és a pártok tervszerű mérkőzése, az országot mozgató érdekek és szenvedélyek csatateré fölé hirtelenül a zárt ülésezés függönyhálózatát bocsássák le. Az ország közvéleményének legegységesebb joga föltétlen megbízhatósággal, minden irányban ellenőrizhető hitelességgel ismerni azt, hogy politikai válságai közepett akár Bánffy, akár Apponyi, akár Tisza István milyen szerepeket tölthettek be; ki milyen nézeteket és okokat fejtett ki; kinek mennyi felelősséget kell viselnie egy szavaért, mint a küzdelem eredményeiért. És mivel vitán kívül esik, hogy a Dezsőffy-ügy a zárt üléseknek eddigi formális oka, csak nyilvános bírálathoz tárgya lehet, mi teljességgel nem értjük, mikép lehet ezt az ügyet újra és újra zárt ülések alkalmi okaképp érvényesíteni és a zárt ülések vitatárgyául felhasználni. Nézetünk szerint a házszabálynak világos értelme az, hogy egy zárt ülés folyamán mindjárt el is kell dönteni a zárt ülés tárgyának jogosultságát. Más-különbben a házszabály a legtisztább abszurdummá és a zárt ülésezés a nyilvánosság legegységesebb jogának sérelmévé válik.

Az utolsó akkordok.

(Az országgyűlésből.)

A cím senkit se ejtsen tévedésbe. Ami ma történt a parlamentben, az ugyan az utolsó akkordokat jelenti, de azért a normális tárgyalások ideje még távolról sincs hajnalodóban. Csak azt a kis engedményt teszi meg az obstrukció a komolyságnak, hogy a zárt ülések-

engem ... (Kiszítja a szavát): minket mind a Feltöknet majdnem a halálig vezetett.

Valeryné (elgondolkozva): Igen, nagyon közel a halálhoz.

Roger: Csevegtünk ... Az átélt idők föleledtek emlékezetünkben ... Az átélt idők, immár csaknem egy harmad évszázad! ... A császárság vége, az apotheosis, a lázas, szédítő ünnep, velünk, akkor fiatalokkal, mint eszevesztett vezetőkkel az élvezeteknek, melyek egész Páriszt megrészegítették ... A színházakban százzámra ragyogtak a csillagok s köztük a legragyogóbb, a legtündöklőbb volt az ég tüzcillaga gyanánt imádott Riquier Odette, akit az egész Tout-Paris szeretett és aki nem szerette csak a valamennyi közt legirigyletebb szerelmesét ...

Valeryné (elragadtatva a visszaemlékezéstől): A szép de Mirail! ...

Roger: Emlékszik egy este ... az utolsón, gondolom, melyet az öltözőjében töltöttem. A meleg légkörben, miután az udvarlók se-rege eltávozott, egyedül maradtunk, velünk és körülünk a rózsák halmazával. Ön egyszerre csak elszomorodott és így szólt hozzám: „Mi marad meg ezekből a virágokból holnap, mi marad meg a szerelmünkben holnapután és mi marad meg belőlünk harmincz év múlva!”

Valeryné: Csaknem látnoki szavak voltak!

Roger: Pár nappal utóbb bekövetkezett a váratlan dráma, családom közbelépése, szemben a tönkrejutással, melyben elmerülni ké-

szültem! ... ön ellen a dühös harag, a gyűlölet támadása, a kényszerítés, hogy válaszson a színház között és köztem! ... Azután utolsó találkozásunk, a határtalan, szivszaggató fájdalom, erősebb, mint ragaszkodásunk az élethez.

Valeryné: ... És a legnagyobb örültség! ...

Roger: Pár csepp vér utolsó csókjainkon! ... Nem tudom, ha szerette-e valamikor egy emberpár annyira egymást, mint ahogy mi szerettük ... Igaz-e?

Valeryné: Nagyon igaz.

Roger: Így hát mikor most egy szerencsés véletlen megkínált az élet legérdekesebb problémájának, a kialudt szívek talányának megoldásával, nem haragszik, ugye bár, azért, hogy eljöttem ezt a talányt önrel együtt kibetűzni?

Valeryné: Hát nem fél az eredménytől? ...

A mi korunkban az összeadás mindig csak nullákat eredményez! Mit művelt azóta?

Roger: Részem volt a nemzedékemet ért összes válságokban ... a háborúban ... a politikában ... azután megházasodtam ...

Valeryné: Nagyon szerette a feleségét?

Roger: Oh, istenem ...

Valeryné: No, csak valjha be bátran, engem nem kell kímélnie ... Tehát szerette ...

Hány esztendő?

Roger: Meghalt ez előtt tíz évvel ... Nagyon nagy bánat! ...

Valeryné: Amely lassankint megenyhült és amelyet a foglalkozások, a szokások, az új

érdekek nap-nap után hátrább toltak az ön multjában. — Vannak gyermekei?

Roger: Igen, egy leányom, már maga is anyja négy kis fickónak, akik, ugy látom, meglehetősen étvágygyal fognak az élethez ...

Szegénykéek ... nem tudják! ...

Valeryné: Az ő foguk is csak ugy elvások majd, mint az őaé. ... Persze, bolondul azokért az apróságokért?

Roger: Az utolsó öröm ... a végső közönyösség előtt. De ön, márkiné? ... Márkiné! ...

Valeryné: Oh, egészen hitelesen illet meg a cím és a vagyon néhai Valery márki után ...

Roger: Csak nem az után, aki az öltözőjébe járt? Az öreg udvaronc után?

Valeryné: De igen, ő utána?

Roger: Akkor hát már hetvenötben vált valóra! És azóta!

Valeryné: Azóta igyekeztem megállani abban a világban, amelybe ő emelt. Eljöttem Párisból és hetvenöt óta itt élek ebben a nagy kastélyban, ahol minden lehető jót teszek magam körül, ahol tisztelnak a szerény sor-suak, akik csaknem szentet látnak bennem; de ami magamat illet, az érzések dolgában én is eljutottam ahhoz a végső közönyösséghez, amely szerintem az ön által említett kialudt szívek talányának és az életnek is megfejtése.

Roger: Ön tuloz.

Valeryné: Nem tulozok; önnél még meg-

kel nem fog tovább mértéktelenkedni. Ellenben „magas színvonalon folytatja a vitát”.

S hogy ez a magas színvonal mit jelent, azt nem kell külön magyarázni.

— Most már van különb témánk, mint a Dezsőffy-ügy. Arról már nyílt ülésben is elbeszélgethetünk. Mert hála Istennek, az osztrák katonai szellem máig is megőrizte azt a kedves szokását, hogy amelyik generális a magyarságot botránkoztatja, azt áthelyezik és avanszíroztatják. Egykor így tettek az eleven Janszkyval, most így tesznek a holt Hentzivel.

S az ellenzék most csakugyan kiejti laszcakán a témáit, csak ezzel a legújabb ügygyel foglalkozik.

De a mai napot még kegyelettel használta fel zárt ülésre.

A nemzeti párt tagja, Blaskovics Ferencz lóbálta meg a mai napon az ismeretes ívet és husz torok kiáltotta vele:

— Zárt ülést kérünk!

S mihelyt a karzat közönsége kivonult, Blaskovics hozzá is fogott, hogy a zárt ülés okát kifejtse. De úgy látszik, nagyon elkalandozott a tisztelendő ur, mert az elnök ismételtlen figyelmeztette, hogy már ideje volna a zárt ülés okairól is beszélnie. Blaskovics azonban egyre csak másról beszélt s végigadás maradt az okokkal.

A másik Blaskovics, a bihari, szerencsésebb volt. Az ő témája tudniillik mégis érdekelte a parlamentet. Mert ő kilépett a szabadelvű pártból és báró Podmaniczky Frigyeshez intézett levelében tudvalevőleg azt mondta kilépése okául, hogy nem nézheti tovább a politikai immoralitást. Kedves dolog ez az ellenzéknek és tegnap óta népszerű is a balmezőkön Blaskovics. Csak Örley Kálmán tépte meg tegnap a babérait, kimondván az igazságot, hogy a pénzen való választások ellen kevés joggal beszélhet, akinek választása egész Biharban a legtöbbször került. Ez a vágás szólatatta meg ma Blaskovics Sándort, de ha az ellenzék sok váraozással is nézett eléje, nem tudott a szenzáció magaslatára emelkedni. Nem tagadta ugyanis, hogy a pénznek nagy szerepe volt az ő választásánál, de azt álli-

totta, hogy ő most etikai alapra helyezkedett s erről az alapról kíván az ellen tiltakozni, hogy ez a kormányzati szellem maximájává fejlődjék.

Az ellenzék éljenezni próbált, de Örley Kálmán hamar megfelelt:

— Blaskovics ur nem tagadja, hogy az ő választása is pénzbe került. Ha már most etikai magaslatra akar emelkedni, akkor nem az a módja, hogy kilép a szabadelvű pártból, hanem az, hogy tegye le a mandátumát.

— Tegyük le önök, akkor én is megteszem, szisszent fel Blaskovics Sándor. De azért etikai alapon megtartja a mandátumát.

Pulszky Ágost szólalt fel ezután s még egyszer megpróbálta, hogy az ellenzék a csunya manőverektől elállítsa. De a zárt ülésben is csak olyan kevésbé hallgatnak a higgadt figyelmeztetésre s a Pulszky fejtegetésénél nagyobb érdeklődést keltett az a jelenet, mely Sággy Gyulának egy megjegyzéséből fejlődött ki.

Sággy Gyula ugyanis különböző témák kiszélesítése után azt mondta:

— Ne induljon az ellenzék az Eötvös és Olay példája után!

Lakatos Miklós mindjárt meg akarta mutatni, hogy ő nem is indul. Az ő szokott „erőtéljes” kifejezéseivel addig ostromolta a miniszterelnököt, míg az elnök Szilágyi Dezső kétszer is rendreutasította miatta. Akkor leült.

De felugrott Olay Lajos:

— Sággy képviselő ur már sértegetni ismer. Hát jegyezze meg magának, hogy amikor helytelenitem az obstrukciót és nem állok kötélnék, akkor olyan tanítómester tanácsát követem, akit Sággy urnak jobban illenek tisztelni, mint nekem. Mert gróf Apponyi Albert volt az, aki a tavalyi obstrukció idején azzal az üzenettel küldötte hozzám Bolgár Ferenczet, hogy ne obstruáljunk, mert az obstrukcióval magát az alkotmányt kockáztatjuk.

Ingerülten mondta végre Olay:

— Én nem tehetek róla, ha Apponyi nem követi a maga tanácsát. Én követem.

Nagy mozgás keletkezett. Sággy mosa-

zkodott, hogy ő nem akarta sértegetni Olayt Bolgár Ferencz is elismerte, hogy vitt ilyen üzenetet Apponyitól Polónyi Géza pedig úgy akarta elsimitani a dolgot, hogy hiszen Apponyi is konzekvens, mert ami most történik az nem obstrukció — de hasztalan. A kedélyek izgatottak voltak és amikor Olay Lajos eltávozott, a folyosón azt mesélték, hogy szélsőbal ifjabb tagjai egy sürgős értekezleten megtorló indítvánnyal fognak fellépni Olay ellen, aki a saját elvtársait támadta meg. Mondják, hogy ezt az értekezletet már legközelebb összehívják.

Egyébként a zárt ülés azután már csöndesen folyt!

Wittmann János beszélt s azalatt a folyosón nem róla beszéltek, hanem a zárt ülés vendégéről. Mert a mai zárt ülés karakterét erősen veszélyeztette egy ismeretlen alak, aki valahogyan bejutott a karzatra és nagy lelki nyugalommal hallgatta, hogy mi történik odalenn. Nagysokára vették csak a völgyből észre s akkor az elnök intézkedett, hogy a vendéget eltávolítsák.

A vendég elment és most már senki sem hallgatta Wittmannat.

Csak az ülés végén volt még egy kis érdekesség. Abból az alkalomból ugyanis, hogy Szalay Károly már megint fel akart szólalni a zárt ülésben s az elnök ezt a gyakorlat alapján helytelennek mondotta, szabályvita támadt. Többen is beszéltek s többek közt az öreg Madarász József, aki az egész obstrukció alatt most hallatta először a szavát és módfelett elérzékenyedt. Fél százados multjára hivatkozott s a könyvei kezdtek peregni.

— Uraim, komoly napok ezek! Irország pénzen vásárolt képviselőket küldött a parlamentbe s azok elárulták a hazát. Ne árulják el önök is.

Sirt az öreg, mint egy gyermek. Lelkesedve fogták körül a szélbaliak.

S Ivánka erre a lelkesedésre utalva, hirtelen komoly indítványt tett. Hogy vonják vissza a zárt ülés iránt beadott ívet. Ugy is történt. S a könyező Madarász éljenezése mellett a zárt ülésnek vége szakadt. Ha igaz, nem is kérnek többet az ellenzékéről. De ez nem egészen bizonyos...

A Hentzi-szobor.

A Szent-György-téri vasszobor ügyével a bécsi „Armeebblatt”, a hadsereg előkelő körének bizalmasa, legújabb számában első helyen foglalkozik. Elég érdekesnek találjuk a dolgot, hogy ezt a cikket, melyet egyes budapesti lapok kivonatosan ismertetnek és talán kellenél többre magyarázzák, alább egész terjedelmében adjuk. A közlemény ugyanis hiteles információkra hivatkozva, azt adja elő, hogy a Hentzi-szobrot a budai katonai temetőből exhumálandó elesett eszásári harcosok kriptája fölött, a lipótmezei kadétiskola előtt fogják felállítani. Az „Armeebblatt” ezt a tényt olyan fejtegetésekkel kíséri, amelyek egyrészt arra vallanak, hogy a hadsereg szinte várta a Hentzinek aújandó újabb tisztességet, másrészt meg arra, hogy a szoborkérdésnek ilyen megoldása bizonyos elkedvetlenedést van hivatva megszüntetni a hadseregben. Az „Armeebblatt” természetesen olyan felfogással tárgyalja a dolgot, hogy szokatlan ebben a tárgyalásban legfőleg az a passzus, midőn a magyar nemzet lovagiasságára apdellál; az, hogy a dolog politikai részét erősen egyoldalúan nézi és hogy az áthelyezést elsősorban is városszabályozási kérdésnek tekinti, meg, hogy az egé-

maradt az illúzió egy sugara a kis unokái miatt, de a talánynak ez a megoldása. Hiába, az aggastyán szívében nem szabad azokat a szenvedélyeket keresnünk, melyeket huszonöt éves korunkben temettünk el. Hamvaik halmaza olyan kicsiny, hogy e párányi maradék láttára sohasem tudjuk megérteni a fiatalság nagy tüvészzeit. És különben is, miért busítsuk magunkat? Mentül közelebb érünk a véghez, ha visszatekintünk arra, amit átélünk: az érzelmekre, a szenvedélyekre, az örömekre, a fájdalomokra, minden megkurtitva, kicsinyítve tűnik föl előttünk, csak alig bukkan föl egy messze látóhatáron, mely elvész a ködben. A közönyösség jótétemény; az érzelmek elalusznak, hogy utrakelesünk kevésbé legyen kegyetlen.

Roger: Szavai hallgatása közben egy ábránd csillámlott meg előttem. Miért ne kísérténék meg most, mielőtt egészen... elaludnánk, együtt fejezni be a félbenmaradt regényt?

Valeryné: Nem, mert már a hegy tulsó oldalára érkeztünk, a tulsó lejtőre, mert már semmi sincs bennünk, ami hasonló volna és mert a regény, amelyről beszél, egészen bevégeződött... annyira bevégeződött, hogy immár úgy tetszik nekünk, mintha nem is a saját történetünk volna.

Roger: Semmihez sem vagyok kötve, egyedül állok; ki akadályozna abban, hogy pár évet még itt éljek ön mellett? Így talán

még ön is és én is teremthetnénk magunknak egy kevés boldogságot?

Valeryné: Kedves barátom, a boldogságot nem teremthük meg... Különösen pedig nem teremthük meg újra. Egy régi könyvben — sok régi könyvet olvasok: a régi könyvek, régi emberek, és régi holmik kitünő társaság — láttam ezt a mondást: „Ha megpróbáljuk lábunkat ugyanabba a nyomba visszahelyezni, amelyet lépésünk a földön hagyott, sohasem sikerül anélkül, hogy a nyom széleit el ne tapossuk.” Ne igyekezzünk hát a mi téli cipőnkkel újra elhaladni a tavaszi lábnyomainkban... nagyon összetaposnánk azokat!

Roger (szólan, könnyen elszánta magát): Így hát, márkine?

Valeryné: Így hát, kedves uram, térjen vissza a kis unokáihoz, amíg érdeklődni tud irántuk. Nekem itt vannak a mások gyermekei, azután meg, gondoljon keveset az Istenre is, majd meglátja, nagyon jól meg tudjuk magunkat értetni vele, amikor az embereket már nem értjük meg (szintén szólan és csenget az inasnak): Nem mondom önnek: a vizontlátásra, hanem azt mondom: Isten önnel, örök Istenhozzádot mondom, és... amint látja, egyetlen könyvsepp nélkül... amint hogy ön sem könyezik. Így hát, minthogy egyikünk sem sir?... (A balép inas előtt): Jó éjt, Lambert ur!

szet a szobor „ujraalapításának” tartja, az az ő külön szemüvegének természetesen perspektívája.

A közlemény egész terjedelmében így szól:

A budapesti harcros-émlék.

Az az emlékmű, melyet Budán az egykori erődítvények Szent-György-ről nevezett terén császári kegyelet emeltetett azoknak, kik ezt a helyet az ezernyolczszáznegyvenkilenczediki hadi esztendőben hősi módon védelmezték, most — mint velünk közük — ennek a helynek szabályozása folytán, jelentőségéhez méltó új helyen foglaltattni; az ujonnan szabályozott Szent-György-téren legfőbb hadurunk holtig hű fenkölt hitvesének, boldogult Erzsébet császárné és királyné ő felségének szobra fog állni.

Amannak az emlékműnek kegyeletos jelentőségével ez alkalommal minden tekintetben számot fognak vetni; ezt az emlékművet, ugyanis méltó restaurálás után a budapesti gyalogsági hadapródiskola homlokzata előtti terraszon egy sirbolt fölött fogják fölláttani, amelyben a Buda-hősi védelmének elesett harcrosoknak hamvai, lesznek elhelyezendők, melyek eddig a katonai temetőben voltak eltakarítva. Minden költséget, mely ezzel az áthelyezéssel, restaurálással, valamint az emlékmű újra felállításával és a kriptá építésével lesz egybekötve, a legfelsőbb magánpénztárból fognak fedezni.

A szobor tehát, a többfelől elterjedt verziókkal ellentétben, ott marad majd, szemközt azzal a helyvel, melyet arthurni Hentzi vezérőrnagy, Alnoch százados és fegyvertársaik utolsó csepp véréig védelmezték, ott fog emelkedni szemtől-szembe a katonai ifjúsággal, hogy ez az emlék ennek a katonai ifjúságnak a katonai kötelességtudás egyik hősi tettének el nem muló emlékeztetője gyanánt mindvégig szemé előtt álljon. Ehhez képest a hadsereg a szobormű átvitelét egy olyan „kérdés” kegyes és természetos megoldása gyanánt üdvözölheti, amely kérdésnek sohasem lett volna szabad politikai kérdés jellegével felruházottnak lenni. Hentzi Henrik és harcrosai véruket vesztve fejezték be dicsőséges életüket egy olyan erődítvény romjain, amelynek védelmezését a legfőbb hadur bizta reájuk. Hívek maradtak ők esküvel fogadott kötelességükhöz. Budán epugy, mint ahogy mindig, mindenhol, minden ellenséggel szemben cselekedtek volna. Mert ők nem ismertek más politikai irányt, mint azt az egyet, amelyet a katoná esküjének egyszerű szava irt nekik elő. Azért a katoná nem is értette soha azt a mellékjelentőséget, melyet ennek a szobornak a politikai izgalmak napjaiban adtak. De a katoná érti azt, hogy most, alaposan megváltozott helyi viszonyok közepette és egy rendkívüli esemény benyomása alatt a harcros-émléket más helyre viszik és egyáltalában nem suttymban adják át a katonai ifjúság hívőrizetének és becsülésének. A hadsereg fájdalom tisztelettel üdvözli Erzsébet császárné szobrát, mely egy uralkodónak és egy népnek szeretetteljes gyászából keletkezik, a hadsereg érzi, hogy méltóbb emlék nem is foglalhatná el a katonai hűség emlékoszlopának historiai helyét.

De a hadsereg halásan üdvözli is ama császári elhatározást, mely a harcros-émlék jelentősége iránt érzett fenkölt kegyeletnek szóval és tettel kifejezést ad. A hadsereg ez elhatározás előtt azzal a szilárd öntudattal hajlik meg, hogy Hentzi-nek és társainak szobra a hely változása következtében örökös ragyogásából semmit sem veszít. De a legfelsőbb aktus előtt meghajolván, a hadsereg abban a meggyőződésben is van, hogy a magyar nép, mely lovagi érzületét oly melegen hangsulyozza, most már nem fogja megtagadni a híven megőrzött katonai kötelesség emlékeitől azt a tisztességadást, mely ez emléket megilleti. Emelkedjék hát az emlékmű fényben ama hű harcrosok nyugvóhelye fölött.

akiknek emlékét őrzi; álljon a császártól és királytól ujonnan megalapítva (!) szemben a magyar fővárossal (!) megváltva az igazságtalan népgyűlölet átkától, egy olyan ház előtt, melyben a hadsereg ifjúsága a katonai hűség evangéliumára tanítatván, hajthatatlan harcrosokká nevelkednek. Csudálatos tekinthet föl az ifjúság Hentzire és társaira; de nézze az ő emléküket a magyar nemzet is a vitészség és hűség mindenkor szent erőnevei iránt való világos értelemmel.

Ezt a cikket, amely pedig még eddigelé semmi más, mint egy cikk, egy előkelő katonai ujság cikke, már ma is egyes lapok és politikusok a legfelsőbb körök véleményének hirdették és egy már kiadott hadiparancs kivonatának tekintették. Ilyen hadiparancs, mint a legbiztosabb forrásból jelenthetjük, legalább ebben a pillanatban még nem létezik. Lehet, hogy jön ki hadiparancs, sőt valószínű is, de ez leghamarabb vasárnapra várható, amikor egyszersmind a „Hadsereg Rendeleti Közlönyé”-ben és a „Budapesti Közlönyé”-ben is meg fog jelenni.

Ami a dolgok lényegét illeti, a katonai lap híre nagyjában (ugy halljuk) megfelel a valóságnak s megfelel azoknak a dolgoknak, amiket már régen tudtunk. Bánffy bejelentette az országos szobor-bizottságnak a felség óhaját, hogy a királyné szobra a budai Dísz-téren állíttassék fel, a Hentzi-szobor helyén. Egyebet nem mondott. Később, magánbeszélgetés közben (s ez akkor nap nem is volt a lapokban) elbeszélte, hogy a Hentzi-szobrot a kadétiskola vagy valamelyik kaszárnya udvarán fogják elhelyezni a városon kívül.

Az „Armeblatt” ettől csak egy dologban tér el. Azt mondja, hogy a szobor a hadapródiskola homlokzata elé jön. S ezért készül holnapra vihar a sajtóban és sürgős interpelláció a Házban. Pedig ezzel a gravamenel komolyan csak azok állhatnak elő, akik eddig még nem voltak a Lipótmezőn; mert ha véletlenül ott jártak volna és megnézik az új hadapródiskolát, akkor tudnák, hogy az a nyers téglából való épületszövet falkerítéssel van körülvéve és így a szobor akár a homlokzat elé, akár a homlokzat mögé kerül, mindenképen elzárt helyen lesz és nem nyilvános téren, a közönség szemé előtt.

Ez a kerítés, amelyet eddig csak úgy elhallgattak, mint az „Armeblatt” cikkének egyes passzusait, a holnapra tervezett szóvihar alkalmával nyilván elég magas gát lesz arra, hogy a szenvedélyek át ne csaphassanak rajta.

KÜLFÖLD.

Salisbury beszédei. Tegnap megemlékeztünk arról a nagyérdékű beszédről, amelyet Salisbury a lordmajor beiktatási lakomáján mondott. Pótlólag még feljegyezzük, hogy Salisbury melegen üdvözölte beszédeben Miklós csár lefegyverzési javaslatát és biztositja Anglia rokonszenvére és támogatásáról. Amde, mondja tovább, amíg az orosz csár óhaját siker nem koronázza, figyelembe kell vennünk a körülöttünk levő veszedelmeket, és óvóintézkedéseket kell tennünk. Azután Amerika nagy hatalmáról beszélt Salisbury s hozzátette, hogy az európai nemzetek közül egy sem tagadhajja, hogy az amerikaiak megjelenése az európai diplomácia tényezői között nagyfontosságú, komoly esemény, amely talán előnyére válik a béke érdekeinek, de amellet valószínűleg előmozdítja Nagy-Británia érdekeit. Manapság — ugymond — nagyon gyorsan üthet ki háboru. Mi nagy gyarmati tengeri hatalom vagyunk és nincsenek szárazföldi határaink. De ha valaha megengedjük, hogy

tengeri erőnk a téllenség állapotába jusson, birodalmunk egy nap alatt lönkre megy. Ezért Angliának nem szabad abbahagynia a katonai és tengerészeti készüldéseket, amelyeknek célja semmi esetre sem veszedelmes vállalkozás vagy hódítás. Megvetjük a háborut, de kötelességünk a birodalmat sértetlen alakban hagynunk utódainkra.

Az angol ujságok igen kedvezően írnak Salisbury tegnapi beszédről. A „Standart” azt mondja, hogy Salisbury ovatosan kerülte a részleteket és hogy a beszéd figyelemreméltó nemcsak azért, ami benne van, hanem azért is, amit elhallgat. Valamennyi ujság azt írja, hogy komoly események küszöbén állunk s hogy különösen Kelet-Ázsiából nagy veszedelem fenyeget.

Berlin, november 10.

A berlini lapok Salisbury beszédeét nagyon megnyugtatónak találják. A beszédben sok ellentmondást találnak. Nem a sajtó tulozta a veszedelmet, hanem Anglia keltett alaptalan aggodalmat hatalmas harczi készüldéseivel. Nem valami nagy bizalommal fogadják az itteni lapok Salisbury beszédeét azt a részét, amelyben bizonyos nemzetek eltűnéséről beszél. Ez épen ugy hangzik, mint az a híres mondása a „kiháló nemzetekről”.

A „Times”-nek ama cikkéről, amely egy angol-német szövetségről álmodozik, a „National-Zeitung” és a „Neueste Nachrichten” gunyosán emlékezik meg.

A francia lapok Salisbury lord beszédeéről szólva kijelentik, hogy a Fashodára és a Franciaországhoz való viszonyra vonatkozó rész inkább megnyugtató. Általában azonban a beszéd azt a benyomást kelti, mintha a nemzetközi viszonyok összessége kívánni valót hagyna fönn.

A Reichsrath ülése.

(Távirati tudósítás.)

A Reichsrath mai ülésén szóba került a magyar obstrukció és a Hentzi-ügynek politikai oldala. E körül igen érdekes vita támadt. Egy másik érdekes része az ülésnek a Wolf-Gniewosz párbaj nyílt megbeszélése volt és jellemzi az osztrák felfogást, hogy a párbaj meg nem akadályozásáért a parlament elnökét és a minisztereket akarták felelőssé tenni.

Az ülés egyébként így folyt le:

Az elnök meleghangú beszéddel bucsuztatta el *Mária Antónia* főhercegnőt.

Báró Dipauli kereskedelmi miniszter válaszol *Bobaty* és társai interpellációjára a bécsi pestisveszedelem miatt az osztrák áruk ellen Portugáliában elrendelt határozat tárgyában.

Napirend előtt *Rieger* (szociáldemokrata) kijelenti, hogy pártja a Badeni ellen beadott vád alá helyezési indítványok tárgyalását fölöslegesnek tartja, de kérdi az elnököt, szándékozik-e a vádbizottság újból való megválasztását a legközelebbi ülés napirendjére tűzni.

Elnök az válaszolja, hogy ha a Ház elhatározza a bizottság kiküldését, megojtik a választást.

A ház ezután áttér a napirendre, vagyis Kaiser és társainak az 1897. november havában történt események miatt Badeni ellen beadott vád alá helyezési indítványainak első olvasására.

(Magyar obstrukció és Hentzi-szobor.)

Kaiser azt mondja, hogy 1897. november havában az obstrukciót Magyarország kezdeményezésére a rendőrség segítségével akarták megtörni. Most Magyarországon is van obstrukció. Szóló szerint a Hentzi-szobor eltávolítása a boszu műve, azért, hogy novemberben Grácban katonaságot rendeltek ki a nép ellen. Végül megtámadja a lengyeleket és cseheket és ezzel végzi beszédeét: „Akiben csak egy kis igazságérzet van, annak a vádindítvány mellett kell szavaznia.”

Pargoll szerint az illem parancsolja minden valóban parlamentáris többségnek, hogy a Ház határozatait fentartsa. A jelenlegi kormánypolitika a nézeteket nemcsak ideális javalkétvezetéstől fosztja

meg, de anyagi létüket is megrontja, ennek veszedelmes következményei lehetnek Ausztria fejlődésére nézve.

Türk kifejti, hogy jórészt a külügyminiszter az oka a mai politikai állapotoknak. Voltaképen ő az apja a nyelvrendeleteknek, amiből megmagyarázható, hogy a nyelvrendeletek Badeni bukása daczára megmaradtak. A németek nem fogják föladni a harcot és nem fognak fél fegyverekkel harcolni.

Bendel azt mondja, hogy Badeninek minden cselekedetében a németek ellen táplált gyűlölete jutott kifejezésre. Badeni, Abrahamowicz és Kramar meggyűlöltek a németekkel a cseh és lengyel nevet. Szólv azután a nyelvrendeletekről beszél és polemizál Jaworski legutóbbi beszédével, noha ő sem helyesli Schönerer fejtegetéseit. Végül kijelenti, hogy hazafiságból meg fogja szavazni a vádindítványt Badeni ellen, aki tizszer többet ártott Ausztriának, mint az állítólag hazafiainak beszédek.

Bendel beszéde után a vitát berekesztik és inségügyi sürgős javaslatokat vesznek tárgyalás alá.

(A Wolf-Gniewosz-párbaj.)

Több inségügyi sürgős indítvány elintézése után

Schwegel szóba hozza Gniewosz és Wolf párbaját és azt mondja, hogy a párbajnak ma, amikor már nem tekinthető istenítéletnek, nincs értelme, kérdi tehát az elnököt, mit tett a párbaj megakadályozására. (Közbeszéd a Schönerer-párbjóról.)

Elnök kijelenti, hogy hivatalosan ugyan nem kellene ugyan válaszolnia erre a kérdésre, de azért nyíltan kijelenti, hogy azon volt, hogy ezt a párbajt megakadályozza.

Treinfels sürgősen indítványozza, hogy az egész ülészakra parlamenti becsületbírságot alakítsanak. A becsületbírságnak az legyen a feladata, hogy minden egyes esetben megvizsgálják a sértést és meghatározzák az elégtételt. A becsületbírság ítéletei ellen ne legyen felebezés. Az elégtételadás módja a sértés visszavonása, melegsítés vagy bocsánatkérés legyen, de semmiesetre se párbaj. Aki nem alkalmazkodik az ítélethez, nem lépheti át a Ház küszöbét és elveszti napi-díjait.

Fink, Loser, Schoiswohl és társaik interpellálnak a Gniewosz-Wolf párbaj-ügyében és azt kérdezik a miniszterelnöktől, miért nem akadályozta meg ezt a párbajt.

Erre az ülést bezárják.

A legközelebbi ülés szerdán lesz.

Prága, november 10.

A Wolf-Gniewosz-párbaj kimenetele nem tett szert a cseheknek. Ezért aztán ma nagy tüntetést rendeztek. Egy pár száz cseh a Graben-től a német kaszinóig vonult, miközben percat kiáltásokkal és szitkokkal illették a németeket. Ezután ugyanígy visszamentek a Grabenre, ahol lovasrendőrök verték őket szét.

A Dreyfus-pör revíziója.

Páris, november 10.

A semmitőszék ma délben újra összeült és újból Cavaignac volt hadügyminisztert hallgatta ki.

Páris, november 10.

A szenátus a fölött tárgyalta, hogy mely napon tüzék napirendre Delaunay interpellációját az iránt, hogy minő intézkedéseket szándékozik tenni a kormány a hadsereg becsületének megoltalmazására.

Dupuy miniszterelnök közölte, hogy Urbain Gonier, a „L'armée contre la nation” című mű szerzője ellen megindítják a bírói eljárást. Delaunay kijelentette, hogy nem egy bizonyos könyvet tartott szem előtt, de a miniszterelnök nyilatkozata kielégíti őt és visszavonja indítványát.

Páris, november 10.

Walsin-Esterházy elkobzott leveleiről még a következőket jelentik:

A Zola-pör idején a törvénykezési palota folyosóján egy Misley nevű kereskedelmi ágens néhány ismerősének ezt mondta:

— Dreyfus hívei sokat adnának egy bizonyos levélért.

E szavaknál folyton kabátjának zsebét üdögte. Azután kivett zsebéből egy levelet, mely finom selyempapírosra volt írva. Dreyfusné ügyvédje megtudta ezt és most megkérte a semmitőszéket, hogy kobozza el ezt a fontos iratot. Walsin-Esterházy ebben a levélben arra kéri az ágenst, hogy még néhány napig várjon a követelés behajtásával, néhány nap múlva Chalons-ba utazik, ahol pénzt fog szerezni és mielőtt onnan visszatér, azonnal rendezzi az ügyét. Azt hiszik, hogy az a ritka papíros, amelyre a levél írva van, a hadügyminisztérium katonai földrajzi osztályából való.

A „Figaro” értesülése szerint a semmitőszék elhatározta, hogy azokra az állítólagos vallomásokra, melyeket Dreyfus Lebrun-Renault kapitány előtt tett, egyáltalán nem terjeszkedik ki, mert a vallomásról fölvevett jegyzőkönyv, mely Dreyfus lefokozása után három évvel készült, annyira zavaros, hogy semmi értelme sincs.

Páris, november 10.

A lapok főtartással közlik azt a hírt, hogy tegnap este megint több helyen tartottak házkutatást.

TÁVIRATOK.

A német császár utazása.

Róma, november 10. A cagliari-i prefektúra és az ottani német konzulátus hivatalos értesítést kaptak, hogy a német császár pár 17-én a cagliari-i kikötőbe érkezik.

Török követség a czárnál.

Yalta, november 10. Miklós czár a livádai palotában fogadta a szultán rendkívüli követségét és meghívta a követség tagjait díszebédre. Az ebéd folyamán a czár felköszöntötte a szultánt.

Az új görög kormány.

Athén, november 10. (Havas.) Az új minisztérium következőképen alakult meg:

Miniszterelnök és külügyminiszter: Zaimis.

Belsőügyminiszter: Triantafyllakos.

Hadügyminiszter: Korpas.

Tengerészeti miniszter: Miaulis.

Pénzügyminiszter: Negris.

Igazságügyi és ideiglenesen vallás- és közoktatásügyi miniszter: Mouferratos.

Az angol-francia konfliktus.

Páris, november 10. A „Matin” szerint a tengernagyok tegnapi értekezlete fontos határozatokat hozott egy tengeri hadjárat tervére vonatkozólag. Holnap harmincz tartalékhadjóg fog készen állani.

Meggyilkolt szerb határőr.

Belgrád, november 10. Sztanojko Vidoszavljevicsot a szerb határőrség káplárját nizamok a namstofinakucari (vranjei kerület) őrházánál meggyilkolták. Ez a hír itt nagy elkeseredést keltett. A török határhatóságokat és a portát azonnal értesítették az esetről.

HIREK.

ÚJ REGÉNYÜNK.

Lapunk legközelebbi számában új érdekfeszítő regény közlését kezdjük meg Pierre Dax kiváló francia író tollából.

SZERELEM NÉLKÜL.

Czime a regénynek, mely az újabb francia regényirodalomnak egyik legfigyelemreméltóbb terméke. Művészi virtuóz-mesészővés, megkapó leírások és mélyreható finom lélekanalízis jellemzik e munkát, mely amellől elejétől végig érdekfeszítő olvasmány. A szerző finomán, szellemeesen tárja elénk egy nő lelki küzdelmeit,

aki szerelem nélkül lesz nevévé egy gazdag, előkelő, de léha, üres férfinak és mesteri kézzel rajzolja meg azt a harcot, melyet hősnőjének a férjével, a társadalommal és saját énjével kell megvívnia, mely harcából végre diadalmasan kerül ki, megtalálva küzdelmeinek czélját: a boldogságot.

Olvasóink kétségtelenül nagy élvezettel fogják olvasni e regényt, mely Franciaországban is nagy sikert aratott.

Lapunk mai száma 16 oldal.

— Általános kihallgatás. A király ma reggel gróf Paar Ede főhadsegéddel Gödöllőről Budapestre érkezett. Dél előtt hosszabb ideig volt nála báró Bánffy Dezso miniszterelnök s tíz óraker megkezdődött az általános kihallgatás. Audiencián voltak:

Gróf Csáky Albin, gróf Zichy Nándor, gróf Károlyi Sándor, gróf Csekonics András és Radivojevics Livius titkos tanácsosok, Sterzi Antal altábornagy, gróf Cziráky Antal főrendiházi tag, gróf Szapáry Pál és Thurn-Valsassina kamarások, báró Billek Ágost István, Görtz Gusztáv és Zietkiewitz Alfréd vezérőrnagyok, Rutich József, Leob Hugó, báró Rühling Hermann, báró Maasburg János, Weber Gyula és Zechmeister ezredesek, Güntze Antal, Mátic Henrik, Milenkovics Sándor, Catergi György és Fábrián Béla alezredesek, herceg Liechtenstein Alajos főhadnagy, Molnár Viktor miniszteri tanácsos, dr. Török Aurél egyetemi tanár, báró Mattencloitt János földbirtokos, Csánády Gusztáv a keszthelyi gazdasági intézet igazgatója, Füzy Szaniszló királyi tanácsos, tartományi főnök.

A király délután négy óraker visszautazott Gödöllőre, ahonnan Mária Valéria főhercegnő udvarhölgyével együtt ma Walsecha utazott.

— Stefánia özvegy trónörökösne Münchenben.

Münchenből táviratozzák: Luitpold regensherczeg ma meglátogatta Stefánia özvegy trónörökösnet. Délután a hercegi palotában az özvegy trónörökösne tiszteletére ebéd lesz, amelyre az osztrák-magyar követség tagjai és báró Crailsheim is hivatalosak.

— Mária Antonia nagyhercegné halála.

Mária Antonia toszkánai nagyhercegné holtteste vasárnap este tíz óraker érkezik Bécsbe és a szokásos szertartásokkal a Hofburg-plébánia templomába szállítják, ahol hétfőn délelőtt ravatalra teszik. A temetés hétfőn délután négy óraker lesz ő felségének és az uralkodóház tagjainak részvételével. A holttestemet a kapuczinusok sírboltjában helyezik el. Kedden és szerdán a Hofburg-kápolnában vigiliák lesznek.

— Két párbaj. Nagy izgatottságot okozott Versecz városában két párbaj. Az egyikben Roth László törvényszéki bíró szerepel, mint kihívó fél, ellenfele pedig Fábry Géza szolgabíró, akivel valami összeszólalkozása volt. A párbaj kardra ment s Fábry karján és fején jelentékenyen megsérült. A másik párbaj szintén karddal lett elintézve Buócz honvéddhadnagy és Bernátsky Antal városi tisztviselő közt. Ebben mindkét fél könnyen megsebesült.

— A honvédelmi miniszter jelentése. A honvédelmi miniszter a képviselőház mai ülésén nyújtotta be jelentéseit a Ludovika-Akadémia és a honvédnevelő- és képzőintézetek 1897—98. évi állapotáról, a közös hadsereg katonai nevelő- és képző-intézeteiben magyar állami alapítványi helyekre elhelyezett ifjakról, az egyévi önkéntesek vizsgáinak eredményéről, a közös hadseregből a honvédség tényleges állományába történt áthelyezésekről, a közös hadsereg magyarországi ezredeinél és a honvédségnél előfordult öngyilkosságokról és öngyilkossági kísérletekről és végül a honvédménházzal.

A jelentés ezuttal első ízben számol be a tiszti akadémiává átváltoztatott Ludoviceumról. Az idén nyílt meg ez a kadémia első évfolyama, ahová az ötven helyre 45, középsikolát végzett ifjak vettek fel. A honvédfőreáliskolába 50, a honvéddhadapródiskolákba 200 főt vettek fel. Az összes közös katonai intézetekben 119 egészen díjmentes és 34 félig díjmentes hely van betöltve magyarokkal. Egy éves önkéntes (magyar) volt a közös hadseregben 1436, a hon-

védségnél 298. Tiszti vizsgát tett 1062, illetőleg 298. A helyeztek a lefolyt évben a közös hadseregből a honvédséghez összesen 63 tisztet. A közös hadsereg magyarországi ezredében volt 168 öngyilkossági eset; a honvédségnél 31. A honvédek menháza összesen száz régi honvéd van, akiknek ellátása az idén 30,023 forint 69 és fél krajczárba került.

— Lovagiaság mindentel. Az osztrák képviselőház folyosóján is puskapországu a levegő, csak úgy, mint nálunk. A Lajthán túl nem vágják egymás fejéhez a honatryák Knigge „Müvelt társalgó”-ját; ott sem udvariasabbak, mint a Sándor-utcában és a lovagias affaire-ok ott is szép rekordot érnek el. Gniewosz és Wolf képviselők, akik a minap az osztrák képviselőházban keményen összehozalkoztak, egy vívoteremben ma reggel kilenc óraor kardpárbajt vívtak. A párbajban Gniewosz veszedelmes sebet kapott, míg Wolf sértetlen maradt. A felek segédekkel pontban kilenczór jelentek meg a vívoteremben és miután a segédek a fegyvereket megvizsgálták és a párbaj részleteit megállapították, Smidt tábornok parancsszavára megkezdődött a párbaj. Wolf mindjárt az első összecsapásnál megsebesítette Gniewoszt, aki fején a halánték táján hét centiméter hosszú sebet kapott. Ugyanezzel a vágással jobb karján is megsebesítette Gniewoszt. Smidt tábornok azonnal beszüntette a viaskodást. Az orvosok megvizsgálták a sebet és Gniewosz harcceptelenségét konstataáltak. Azután a segédek jegyzőkönyvet vettek föl, melyben kijelentették, hogy az ügyet lovagias uton elintézték. Wolf távozása előtt kezét nyújtott Gniewosznak, de ez nem fogadta el, mire Wolf így szólt:

— Nyujtsa legzább a bal kezét! Gniewosz ezt meg is tette és azt mondta:

— Tanácslom önnek, hogy máskor ne sértse meg nemzetemet!

Gniewosz délután jól érezte magát. Sebláza nincs. A látogatók egymást érik nála. Ma délután kétszáznál több látogatója volt.

— Egy kihullott toll. A szerkesztőségek műhelyeiben perczezősok-sok toll közül egy kihullott. Egy szerény, félrehúzódó toll. Gelléri Miksa, akit ma hosszú fenvedéseitől megváltott a halál, újságíró volt. Egyike azoknak a nértelen munkásoknak, akikről a nyilvánosság nagyon keveset tud. Éveken át szorgalommal és ügyességgel dolgozott, bár kinozta tüdeje, amely beteg volt, menthetetlenül beteg. Ujra meg újra lement Abbaziába; a dél nap tiszta verőfénye és a ragaszkodó barátok melegsége jól esett lelkének, de a test egyre gyöngült és lassu haldoklását nem lehetett föltartoztatni. A kedves, jó fiu, aki a tollat mindaddig nem tette le reszkető, vézna kezéből, amíg az ki nem hullott onnan, ma délelőtt utolsót lehellit. Amíg élt, sokat dolgozott, és néhány hangulatos novella és utirajz is megjelent tőle különböző lapokban. Gelléri Mór, az országos iparegyesület gazdája, az elhunytban testvéröccsét gyászolja. A megboldogultat szombaton kísérik utolsó útjára kollegái, akik mindig szerető, jó szívvél voltak hozzá, mert megérdemelte.

— Turaser Bertalan. Az utóbbi esztendőben több íróval megesett már, hogy friss, alig elfelejtett eseményekből regényt vagy szindarabot irtak s a hős kellemes vagy kellemeilen módon jelentkezett, már aszerint, hogy mit irtak róla. Így járt Langmann Fülöp német író is, a „Turaser Bertalan” című munkásdráma szerzője. Langmann nyugodtan ült íróasztalánál. Épen a második felvonásán dolgozott a darabnak, amelynek témáját mint megtörtént eseményt mondta el neki egy ismerőse. Valaki kopogtatott az ajtaján és nyomban belépett egy munkásnak látszó férfi.

— Engedelmet kérek, hogy zavarom, szólott Turaser Bertalan a nevem. Eljöttem, mert olvastam, hogy szindarabot tetszik rólam írni. Épen most jövök a fegyházból.

Langmann nem tudott hova lenni a meglepetéstől. Aztán beszélgetésbe elegyedtek és kiszült, hogy az egész történet szakasztott úgy esett meg, hogyan Langmannak elbeszéltek. Annakidején

sokat beszéltek erről az esetről Langmann barátai, akik tudtak a dolgról. Turaser fölkereste néhány-szor Langmann-t, mert munka nélkül volt és segítségre szorult.

— Mi lett volna önből, ha én nem vagyok? — kérdezte többször a munkás Langmann-tól. — Ennek a darabnak köszönhet mindent, amiye van.

Megjegyezzük, hogy a „Turaser Bertalan”-t a Népszínház is elő akarta adni ebben a szezonban, a bemutatót azonban el kellett halasztani, mert a fordítás hasznavehetetlenül silány.

— Lehmann Lili a madarakért. Lehmann Lili, a bécsi udvari Opera bájoshangu énekesnője tudvalegőleg nagy pártfogója a szárnyas énekeseknek. Néha-néha, mikor eszébe jut valami, amit a védelmükre elmondhat, kezébe veszi a tollat és megír egy bájos czikkecskét, amely hiven visszatükrözi lelkének melegségét és mély érzését. Mostanában is mit tett a madarak lelkes pártfogója? Egy képes lapot nyomtatott ki, amelyen énekesmadarak mása áll ezzel a szöveggel:

„Nagyon kérünk minden nemesszívű asszonyt, hogy hullánkat ne használják kalapdisz- nek. Amíg élünk, nagy szolgálatokat teszünk a mezei gazdaságban, megvédjük a gyümölcsösöket, a mezei veteményeket, az erdőt és a kertet kár- tékony férgek pusztításaitól. A mezőgazdának sok örömet teszünk. Valósággal áldás vagyunk rá nézve. Halásan éneklünk az Urnak és ének- szavunk örömmel tölti el a gyermek és az öreg szívet. Kiméljetekek és védjetekek meg bennünket! Titeket, leányok és asszonyok, elég szépen díszít a szalag és a virág is, a mi holttestünket tehát könnyen nélkülözhetitek. Hiszen olyan jó és drága a ti szívetek! Tudjátok meg, hogy husz esztendő óta háromezer milliót áldoztak föl köz- lünk annak az ostoba divatnak! Hagyjátok abba, mivelőt késő volna. A madarak nevében.”

Az aranyos szívű énekesnőnek ez a legújabb intelme igen kedves olvasmánya a bécsi hölgyek- nek. Hanem, hogy ezen a réven csak egy madár is megmenekülhetne a korai haláltól, arról persze szó sincs!

— Esküvő. Gróf Batthyány László dr. cs. és kir. kamarás, tartalékos huszárhadnagy és köp- csenyi birtokos ma vezette oltárhoz Pozsonyban Coreth Mária Terézia grófnő csillagkeresztes höl- gyet, gróf Coreth Károly tábornoknak, a királyi testőrség alkapitányának leányát.

— Délvidéki bünkrónika. Hirt adtunk nemrég a vlajkoveci községi előjáróság viselt dolgairól, mely szervezett tolvajbandát képezett s a bíró neve alatt boltot is nyitott a környékben össze- lopott holmik értékesítésére. Most, hogy a banda egynemely tagja még szabadlában van, újabb büntény sulyosbitja a jeles társaság lelkiismeretét. Pár hettel ezelőtt ugyanis a mezőn meggyilkolva találtak Szubeszku György községi őrt s a gyil- kost talán soha fel nem fedezik, ha két másik községi őrt valami lopott jószágon össze nem vész. Jorga Istrán feljelentette Gyugya Jánost, hogy huszonöt ludat lopott s ezért Gyugyát el is ítélék, de ő a börtönből feljelentette Jorgát, hogy ő ölte meg Szubeszku-t. A vizsgálat már- már megihusult volna, mivel Jorga konokul tagadott, amidőn a vizsgálóbíró kihallgatta a vád- lottnak kilencz éves leánykáját s ez a gyermek, nem sejtve szavainak nagy horderejét, oly terhelő adatokat hozott fel saját apja ellen, melyek felté- lenül beigazolták, hogy Jorga a mezőn Wendl-pus- kából tett egyetlen lövéssel terítette le Szubeszku-t. — Lugoson öt tagból álló csaló-konzorciumot fogtak el, melynek tagjai hamis okiratok alapján pár hét alatt nyolczezer forintot gyűjtöttek, a besze- tterzei tüzkárosultak részére, de a pénzt persze maguk közt osztották fel. — Krisztics Iván béga- szabályozási mérnök verseczi lakását a szolgálja, Zoll Lipót, mialatt Krisztics Bécsben járt, teljesen kirabolta. A kétezer forintot érő holmiból, mikor Pancsován elfogták, már csak nyolcz száz forintot érő ékszer volt nála. A többit nyilván elrejtette.

— Az aranybánya. Évek óta kalandozott Erdélyben egy Marcell Ágost nevű francia szélhá- mos, aki bányamérnökként mutatta be magát szá- mos bányatulajdonosnál. Sikerült is körmönfont ravaaszgával többet közülök becsapnia. A múlt

évben Aradon járt Marcell és több ügyvédet fel- keresett. Pórt akart indítani néhány aradi tőke- pénzes ellen, természetesen minden alap nélkül. Nem is akadt ügyvéd, aki ügyeit elvállalta volna. Végre Budapesten sikerült az ügyes szélhámosnak egy divatkereskedő czég főnökét, kit merész bányavállalatai elkápráztattak, nagyobb összeg erejéig megsarczolni. A szerzett pénzzel Pé- risba utazott és összeköttetésbe lépett egy ottani előkelő pénzintézettel, amely elvállalta a szélhámosnak Erdélyben levő leánya műveinek a finanszirozását. Ezek a bányaművek természet- esen sehol sem léteztek, de ez a körülmény még akkor sem hozta zavarba Marcellt, mikor a párisi pénzintézet szakértője Erdélybe érkezett. Egyszer- rűen elvezette a mérnököt egy idegen bányába, melyet a sajátja gyanánt adott ki. Három napig folyt itt a szakértői szemle és a szélhámos már közel állott czéljához, mikor a zámi csendőrség elcsipte Marcellt Ágostont. A rendőrség hivatalos lapjában megjelent körözüvény alapján tartóztatták le és ekképen megakadályozták egy újabb mani- pulációjában.

— Nagy erdőégés hírért kapjuk Karánsebes- ről. Az ottani határőrvidéki vagyonköztség obrezsai nagykiterjedésű tölgyfaerdejében ma éjjel tűz tá- madt, mely az értékes faállományt nagyban veszé- lyezteti. A vagyonköztség alelnöke, Dragalina Pat- riczius, személyesen ment ki a helyszínére, hogy megtegye az intézkedéseket a tűzvész továbbterje- désének megakadályozására.

— Egy orgonista halála. Vecsernyére gyüle- kezett egybe a párisi Saint-Etienne-du-Mont tem- plomban az esti istentiszteletek gyér számu, sze- gényes közönsége. Egy pár jámbor anyóka és azok, akiket csak a nyomor kerget be az Isten házába akkor, amikor az igazi Páris mulatni kezd, amikor kigyúlnak a boulevardok fényes ivlámpái, kinyílnak a színházak ragyogó termei. Ajátatos imát mon- dottak a Saint-Etienne-templomban tegnap este és az orgonista, mint zeneszerző is nagyrabecsült Delorme lágyan, szeliden kísérte a hívek imáját. Egyszerre elhallgatott a zene, elnémult a lassu melódia. Nem is vette észre senki sem, csak a pap. Egy ministráló fiucska küldött fel a kar- zatra, hogy nézze meg, mi baja van az orgoná- nak. A gyermek csakhamar visszajött és rémül- ten mesélte, hogy az orgonista mereven, szólla- nul hever a földön. Az istentiszteletet azonnal abbanhagyták, a pap és a hívek felsiettek a kar- zatra, ahol szomorúan konstataáltak, hogy Delorme halott. Holttestét levitték a sekrestyébe és a jám- bor anyókák némán széledtek haza.

— Gyujtogató háziur. A zombori rendőrség — mint szegedi tudósítónk táviratozza — ma le- tartóztatott a vizsgálóbíró megkeresésére egy ot- tani gazdag háztulajdonost, gyujtogatás gyanuja miatt. Sztojkovics Zakar zombori háztulajdonos ellen ugyanis az a feljelentés érkezett volt, hogy ő gyujtotta fel már kétszer a Kossuth Lajos-utczá- ban levő emeletes házat. A pánszláv érzelmi Sztojkovics több ízben mondotta volt ismerőseinek, hogy fölgyújtja a házat:

— Az én házam nem lesz a Kossuth utczá- jában, mondotta Sztojkovics. E nyilatkozata óta tényleg kétszer lángba borult már a háza, de mindkétszer sikerült a tüzet elfojtani. A jeles pán- szláv háziurnak még csak kára sem volt a tűz- esetekből, mert a háza jól be volt biztosítva és ő hűségesen felszedte a biztosító-társaságtól felbe- csült kárát. Sztojkovicsnak egy eselődje is gyanu alatt áll, mert valószínűleg ez gyujtotta fel másod- ízben gazdája utasítására a házat.

— Két forint egy emberéletért. Egymás mel- lett laktak az aradmegyei Rossia községben Turasz Tylicza, egy gazdag öreg asszony és Gyurkó Anna, aki irigyelte módos szomszédasszonyának a sorsát. Turaszné különben is sok borsot tört az orra alá és Gyurkó Annát gyűlölete arra vitte, hogy orgyilkost bérelt. Petrucza Szandre pásztorlegény szánta rá magát két forintért a szörnyű tette. Éjtélkor be- tért az öreg asszony házába és alvás közben meg- fojtotta. Nehogy fel találjon ébredni, még a kését is beleszurta a szíve tájékán. Az éjjeli őrt látta tá-

vozni a gyilkost áldozata házából és így került hurókra. Mikor elfogták, rögtön rávallott felbujtó-jára. Az asszonyt is elfogta a esendőség. Gyurkóné nem is tagadott semmit, csak épen annyi megjegyezni valója volt:

— Én csak harmincz krajczár foglaltot adtam Szandrenak, de ha így vagyunk, a többi nem is kapja meg.

— **Elvett báróság.** Lembergől táviratozza tudósítónk: Gaskovski Roman Frigyes bárót, aki két éven keresztül hamisított nyugtákat, valamint hivatalos kimutatásokat, azután meghalt hivatalnokok penzióit vette fel, az esküdszék verdiktje alapján a törvényszék negyedfélelvi börtönre és nemességének elvesztésére ítélte.

— **A Zoltán-éte csukamájolaj** a legjobb és legbiztosabb szer különféle gyermekbetegségek (angol-kór, scrophulosis, tüdővész stb.) keletkezésének elhárítására. Úvegenként 1 forint kapható **Zoltán Béla** névű szállító gyógyszeráránál. Budapest, Nagykoronauca 23. szám.

— **Valódi Jaeger** tanár-féle normál-alsórubákat (Benger gyártmányú) kötött és szövött gyapjú-rukat ajánl **Heyek Adólf** Szervita-tér „a vadászokhoz”.

— **A kolozsvári szerezetház-sorsjöttöknek** lapunk mai számában foglalt hirdetésére olvasóközönségünk figyelmét különösen felhívjuk.

— **Mikszáth Kálmán** összegyűjtött munkáit igen előnyös módon lehet megszerezni kiadóhivatalunk útján. A lapunk mai számában levő hirdetés erre nézve bő felvilágosítást nyújt s felhívunk mindenkit, hogy olvassék el a hirdetést, vágják ki a remélő-lapot s küldjék azt be aláírásukkal előtva kiadóhivatalunkhoz.

Napirend.

Naptár: Péntek, november 11. — Római katolikus: Márton pü. — Protestáns: Márton. — Görög-ország: (október 30.) Zenob est. — Zsidó: Marcheschvan 26. — Nap két 6 óra 44 perczkor reggel, nyugszik: délután 4 óra 12 perczkor. — Hold két: éjjel 3 óra 38 perczkor, nyugszik délután 2 óra 22 perczkor.

A miniszterelnök fogad délután 4—5-ig.
A horvát miniszter fogad délelőtt 8—10 óráig.
A főváros pénzügyi és gazdasági bizottságának ülése délelőtt 10 órakor az régi városkúria.
Akadémiai könyvtár nyitva 3—8 óráig.
Muzeumi könyvtár nyitva 9—1 óráig.
Országosképtár az Akadémiában nyitva 9 órától délután 1 óráig.

Nemzeti muzeum: Régiségek tára, nyitva d. e. 9—1-ig. Többi tárai, köztük a **néprajzi osztály** is (csillag-utca 15. sz.) 50 krajczár belépődíj mellett tekinthetők meg.

A mezőgazdasági muzeum a városligeti Széchenyi-szigeten nyitva délelőtt 10—1-ig, délután 3—5-ig.
A „Hódoló disztelvonulás,” Eisenhut Ferencz óriási körképe Városliget, Andrassy-ut végén, látható reggel 9-től este 5 $\frac{1}{2}$ óráig. Belépő díj 50 kr. Gyermek-jegy 30 krajczár.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

* **Bianchi Bianka.** Megjött Bianchi Bianka és vele együtt az Operaház fekete táblája is előkerült a lomtárból. Ezen a fekete táblán, amely oly makacsul bujik el a „Jancsi és Juliska” és a „Bibliás ember” elől, ma este az volt olvasható, hogy minden jegy elfogyott. Tehát újra hallottuk Bianchit, aki ma Sembrich Marcella mellett a koloraturének legnagyobb élő mestere. A „Lucia”-t énekelte el nekünk ma este azzal a szuverén művészetel, amelyet annyiszor megcsodáltunk nála. Hangjában a régi, édes hajlékonyság, figuráiban a csiszoltság és grácia régi tökéletessége. És mily tisztán őrizte meg emlékeiben nyelvünket: az ő magyarsága még ma is versenyen kívül áll az Operaház indigenái között! Csak olyan muzikális fül és olyan finom lélek, amilyen az ővé tarthatta fogva távolléte alatt is a magyar szót, mely belopódzott fülébe is, lelkébe is. A közönség egész este elragadtatással hallgatta és az örülési jelenet után vagy egy tucatször hívták viharos tapsok között a függöny elé. Az Operában is néha megesik, hogy az igazgató és a közönség gondolatai találkoznak... Az egész előadás különben igen jó volt: Takátsról, Neyről, és Larizzáról csak az elismerés hangján szólhatunk.

* **Katona József emlékezete.** A Nemzeti Színházban ma este Katona József születésének évfordulóját ünnepelték, azzal, hogy előadták a „Bánk bánt”-t. Hagyományos szokás ez a Nemzeti Színháznál, a költő emléke iránt való kegyelet. Nagyon helyes. De hogy épen erre az alkalmi előadásra osztják ki a szerepeket annyi merészséggel, mint

ma, az kevésbé örvendetes. A Márkus Emilia poétikus Melindája helyett kapjuk Hegyesi Mari érzés és lelki finomság nélkül való alakítását, amely a legmegrázóbb jelenetekben is erőltetett, szinte nyomasztó hatású. Gyenes agilis, ügyes Biberrádját ma egy sziatelen és kétségbeesetten maszkirozott lovag váltotta föl. Ivánfi játszotta. Ujházi remek Tiborcját is nélkülöznünk kellett, bár az ő helyettesítője, Gabányi, valamennyi közt még a legkiegészítőbb volt. És mit mondjunk Pálfi Bánk bánjáról? Sajnáljuk, hogy a Nemzeti Színház ilyen előadással tiszteli meg Katona Józsefet, aki tudomásunk szerint, drámákat írt, de soha sem árulta el a házat és soha sem bombáztatta a fővárost, tehát nem is érdemelte meg ezt a kegyeletlenséget.

* **Tenorista-vendég a Népszínházban.** Egy fiatal magyar énekes mutatkozott be ma este a Népszínházban. Novák Dezsőnek hívják és énekel már kisebb német operai színpadokon is. Barinkart hallottuk tőle a „Czigánybáró”-ban. Csinos, méla fényű hangcskája van és ezenfelül, úgy vettük észre, zeneileg nevelt füle is. Az iskolája azonban rossz, nagyon rossz. Ismerjük Budapestet ezt az iskolát, amelynek szegény barátunk nem az első áldozata. De Novák Dezsőből értelmes embert nézünk ki, aki idővel talán le fogja gyűrni ennek az iskolának a kellemetlen emlékeit, amelyek, sajnos oda-tapadnak minden hangszálagához. Szoríjják, fojtogatják. A játéka pedig? Igazán alig érhető, hogy a színészet folytonos fejlődése mellett még mindig vannak — tenoristák! Az ő sajátzerű mozdulataikkal, amelyek oly titokzatosak és amelyek mindenütt a kontinensen mégis olyan egyformák köztük, mint a szabadkőművesek titkos jelei. Hogy Novák Dezső a színpadon otthonos legyen, még sokat kell dolgoznia — dolgozni a szó szoros értelmében k e z z e l l á b a l.

* **Daudet szobra.** A párisi irodalmi társulat de Saint-Marceaux szobrását bizta meg Daudet Alfonz szobrának elkészítésével. Az elhunyt regényíró családjának kívánságára a Szajna balpartján áll majd a szobor, ahol Daudet született, élt és meghalt. Valószínűleg a Luxembourg-kertet fogja díszíteni Murger szobra mellett.

Miss Mary Halton.

Ha Ballagi Aladár elővonná John Edwin Stornes-nek, az oxfordi egyetem tudós tanárának a szótárát, diadalmasan mosolyogna. Mert Ballagi most azt böngészi ki a szótárakból, ami ott nincs, és a John Edwin Stornes angol szótárából hiányzik egy szó, amely Angolországban valamikor ép oly fontos volt, mint Magyarországon a töltött káposzta, amelyről a Simonyi szótára megfeledezett.

Ez a szó: a shocking!

Ballagi, mint mondtuk, e fölfedezésén diadalmasan mosolyogna. De ezzel is csak azt bizonyítaná, hogy nem áll a kor tudományos színvonalán.

Mert, a shocking, amely henn volt már az angol halottí beszédben is, ma már egy elavult fogalom. Az angol missek már elfeledték, az angol szótár-csinálók már kifeledezték.

Mikor évekkel ezelőtt itt járt egy angol színtársulat és a városligeti arénában eljátszotta a Carmen up to day-t, láttuk először szemtől szembe a szép miss Mary Huntleyt, aki elhozta ide a Tarara-boom-dee-t. Közben úgy vetette a lábait, hogy a kávéházi kaszírók elpirultak belé. Hogyan? kérdeztük akkor mindnyájan, ezek az angol missek? Lehetséges-e? Igenis lehetséges, sőt úgy is van. Kérdezzék meg önök Kopenhágtól a forró Nápolyig bárhol is a chambre séparéék pinczéreit, hogy kik italtják ott a kopasz urakkal a legtöbb Mummot, és önök azt fogják hallani, hogy az angol missek, — szelid, nagy birkaszeműkkel, fénylő lenhajakkal és fekete harisnyáikkal.

Az angol ma a művészetben is gyarmatosít. Elküldi leányait mindenfelé a világra, azokat az enivaló, rakoncátlan szöke gyermekeket, akiket még nem esapott meg a kontinensbeli színész-kultúra szele. Miss Mary Halton, aki ma este a Magyar Színházban a „Gésák” Mimozáját énekelte,

nagyon rossz színésznőnek kellene mondanunk, ha mint ilyen itélnék meg. De ki menne bele ilyen együgyűségbe! Száz aranyat teszünk egy ellen, hogy soha sem énekel solfeggiákat és nem tudja azt, mi a hangsúly és mi az érzelmi skála, amelyről Váradi Antal előadásokat tart a színészakadémián. De kedves, behizelgő és csábos, mint egy szirén. A szirének kortársnői voltak a legnagyobb műtésznek, Aristotelesnek, de vajjon tőle tanulták-e a hajlékony mozdulatot és a hárfaszzerű édes mosolyt, amelytől elkárhozik a lélek? Bizonyára nem. Mary Halton sem iskolában tanult. És iskolázatlan is rajta minden.

Ugyanaz a kerck, fehér arc, mint egykor a Mary Huntleyé volt, ugyanaz a holdvilág színű, éles és nyers rezgősü hang, mint a Mary Huntleyé és amilyen minden angol operette-hang. A hangokat is mintha a lábával rugná ki, azokkal az ördögös kis lábakkal, amelyekkel korrespondál egész teste és egész művésze. Varneyt és Planquette-t lehetetlen volna neki énekelni, de Sidney Jonest meg a Mary Halton lába nélkül lehetetlen énekelni!... Minden tánczol a szép Maryn. Tánczolnak a hajfűrtök, amelyek mint selyem-rojtok lognak az arcába, tánczol a Sidney zenéje a ritmikus orczákon föl egészen a füle tövéig és tánczol a fehér fogor az ajkak közt, amelyek oly édesen csucorodnak össze és nyílnak meg ismét, mintha illatos cigaretta-füstöt eregetnének pajkos karikákban.

És a közönség szive is tánczolt örömben és a nézőtérén vihar vihar ért, mint az oceánnon, ahonnan miss Mary Halton egykor jött. Először a bécs Ronacherben énekel, tehát egy orfeumban, amíg a sasszemű Jauner, aki a szemétdombon is meglátja a gyémántot, meg nem szöktette a sörös poharak közül a Carl-színházba. Most közszerűli, oh jaji! Ettől a közszerűléstől féltjük Mary Halton, aki oly bájos az ő naiv pokoliságában. De bizunk Mary Haltonban, aki nem engedi majd magát ki-műveltetni és felöltöztetni. Ma este teljes födelenségben mutatta szép, rózsaszín hátát. Ennyi decolletage-zsal könnyű tönkre tenni Anglia egész szövő-fonó iparát, és ez a kontinens pénzüzéinek, akik az angol szökek miatt elvesztik eszüket és pénzüket, az egyetlen kárpótlás Angolországgal szemben. m. g.

FŐVÁROS.

(A Rókus-kórház különszobái.) A Rókus-kórházban a módosabb betegek számára egész se-reg különszoba van berendezve, de valamennyi állandóan üres. A tanács ma elhatározta, hogy ezeket a szobákat mind átalakíttatja — rendes kórtermékké.

Polónyi egyezkedik.

Heliai Ferencz országgyűlési képviselő, a főváros törvényhatósági bizottságának tagja, a következő sorokat intézte lapunk szerkesztőjéhez:

Tisztelt szerkesztő ur! Az „Országos Hirlap” ma cikket közöl azon czim alatt „Polónyi egyezkedik.” A cikkre magára nincs semmi észrevételem, kötelességemnek tartom azonban tisztelt szerkesztő urat fölvilágosítani, hogy ami a mi, tudniillik azok álláspontját illeti, kik a miniszterelnök ur diszpolgárrá választását indítványoztuk, a cikkíró ur ép úgy téved, mint becses lapja fővárosi tudósítója, kinek tudósítása nyomán a tisztelt cikkíró indult. A tegnapi értekezletet a főpolgármester ur nem a diszpolgárválasztás ügyében hívta össze, hanem azért, hogy a király iránt való hódolat ügyében egyetértő megállapodásra jussunk. Való, hogy az ellenzék azért akarta az Erzsébet-szobor helyének kérdését a közgyűlés elé vinni, hogy a mi indítványunk elé akadályokat gördítsen, de mi nem azért egyezkedtünk, hogy ezen akadályokat elhárítsuk, hanem azért, mert nem tartottuk megengedhetőnek, hogy a király iránt való hódolatot az ellenzéki párttaktika a főváros rovására maga előnyére használja ki. Ezt a célt, amire nagy súlyt kellett fektetnünk, el is értük, mert a köz-

gyűlés a főpolgármester ur indítványa alakjában azt az indítványt fogadta el minden változtatás és minden vita nélkül, amit erre vonatkozólag mi nyújtottunk be.

Kanek a czéának az érdekében meg kellett hoznunk azon áldozatot, hogy a közgyűlésnek elnapolásához hozzájárultunk, de nem egyezkedtünk sem a diszpolgárválasztás, sem a csongrádi átirat kérdésében. Erre nézve azon álláspontot tartom helyesnek, aminek tegnap Mezei Mór adott kifejezést, hogy sem nem kívánunk, sem el nem fogadunk tranzakciót.

Kiváló tisztelettel

Heltai Ferencz.

Ez a látszólagos helyreigazítás valójában csak megerősítése egy az információknak, melyeket közöltünk, mint azoknak a megjegyzéseknek, melyeket az információkhoz fűztünk. Mert igazán teljesen indifferens az, hogy milyen czimén hívta össze Márkus József főpolgármester a bizalmas értekezletet, a lényeg mégis az, hogy miről folyt a tanácskozás. Ha nem is a miniszterelnök diszpolgársága volt az értekezlet tárgya és nem a csongrádi átirat, de az mégis megtörtént, hogy Polónyi Géza ebben a két dologban paktumot ajánlott és hogy erről a paktumról beszéltek. Terminust is tűztek ki a döntésre: a szombati napot. Ellene is szóltak és mellette is. Így (ezt a nyilatkozatból is látja mindenki) Mezei Mór kijelentette, hogy se nem kíván, se el nem fogad tranzakciót.

Ez az, amit mi is kiveszünk, ez az, amit Heltai Ferencz is helyesnek tart, ez az, amit czikkünk kifejtett. Ha még sok fővárosi bizottsági tag csatlakozik ehhez a véleményhez, akkor elértük célunkat.

VIDÉK.

* (A nemzeti szövetség Kassán.) Kassán most nagyban készülnek a nemzeti szövetség megalakítására. Az előkészítő bizottság közel kétezer tagot gyűjtött már. Az alakuló gyűlés — mint levelezőnk írja — december tizenegyedikén lesz. Erre az alkalomra Budapestről is sokan mennek le a központi igazgatóság képviselőjében. Az alakuló gyűlés után este hangverseny lesz az ottani honvédelem javára. A hangversenyen Rákosi Viktor felolvasást fog tartani.

* (Kibukott ellenzék.) Hontmegyében, a bizottsági tagok választásánál — mint ipolysági tudósítónk táviratozza — Ivánka Oszkár és gróf Vilczek nemzeti párti, Vízolajosky Károly, Szabó Gyula evangélikus lelkész és Foltin János ipolysági plébános néppárti jelöltek kibuktak.

Az obstrukció ellen.

(Távirati tudósítások.)

Mind több és több törvényhatóság foglal állást az ellen az áldatlan hajzsa ellen, melyet az ellenzék a képviselőházban folytat. És amint egyre szaporodik az obstrukciót elítélő törvényhatóságok száma, egyszersmind növekedik annak a hangnak keménysége is, melyvel az ellenzék államrontó eljárását megítéli.

Ma a következő tudósításokat kaptuk:

Szeged, november 10.

A november 16-án tartandó közgyűlés elé több mint száz bizottsági tag indítványt fog terjeszteni, hogy a város erőlyesen tiltakozzék az obstrukció ellen. Az indítvány szövege a következő:

Határozatilag jelentse ki Szeged törvényhatósága, hogy a képviselőházban már hetek óta folyó áldatlan vitát, melyet a házszabályok rugalmas korlátai között a képviselők kis töredéke rendez, a házára nézve veszélyesnek és károsnak tartja. Egyidejűleg felirati kérelemmel járjon a törvényhatóság a képviselőház elé, hogy tanácskozásainak nyugodt és normális rendjét helyreállítsán, azt a jövőben is biztosítani és az előterjesztett törvényjavaslatok sürgős elintézéséről gondoskodni sziveskedjék.

Kecskemét, november 10.

A mai közgyűlés nagy többséggel elhatározta, hogy az országgyűlési ellenzék áldatlan és czéltalan obstrukciója ellen erőlyesen tiltakozik és ez ügyben a képviselőházhoz fel-

iratot intéz. E felirat megszövegezésére a közgyűlés bizottságot küldött ki.

Pancsova, november 10.

Pancsova törvényhatósági joggal felruházott város ma délután rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen Csongrád vármegyének és Pécs városnak a képviselőházi tanácskozások rendes mederbe való terelése iránt a törvényhatóságokhoz intézett köriratát tárgyalta. A közgyűlés egyhangulag elhatározta, hogy hasonló feliratot intéz a képviselőházhoz.

Máramaros-Sziget, november 10.

Máramarosmegye törvényhatósága ma rendkívüli közgyűlést tartott, melyen tárgyalás alá vették Várady Gábor volt országgyűlési képviselőnek és társainak indítványát, valamint Csongrád vármegye és Pécs szabad királyi város köriratait az obstrukció megszüntetése tárgyában. Az állandó választmány javaslatát, mely Máramaros vármegyének a képviselőház elnöke iránt való bizalmát is tolmácsolja, a népes közgyűlés egyhangulag elfogadta. A vármegye ennek alapján feliratot intézett a képviselőházhoz az obstrukció megszüntetése iránt és egyszersmind a Bánffy-kormány működéséért elismerését fejezte ki.

Nagyvárad, november 10.

Nagyvárad város Beöthy László főispán elnöklése alatt ma közgyűlést tartott, amelyen tárgyalás alá vették Csongrád vármegye átiratát az obstrukció ellen. Hoványi Géza, a szabadelvű párt alelnöke, élesen ostromozza az ellenzék magatartását és indítványozza, hogy a kormányhoz önálló feliratot intézzenek, amelyben az obstrukciónak minden megengedett eszközzel való megfékezését kéri.

Hlatky Endre, a szabadelvű párt elnöke, pedig kifejti, hogy az obstrukció a parlamentáris rendszer aláásása és csupán indokolatlan személyes harc Bánffy miniszterelnök ellen. Indítványozza, hogy Nagyvárad város feliratában ne csak az obstrukció megfékezését és a gazdasági javaslatok letárgyalását kérje, hanem fejezze ki egyszersmind a Bánffy-kormány iránt törhetetlen bizalmát is. A szavazás elől az ellenzék kivonult a tereméből és így Hlatky indítványát óriási lelkesedéssel, egyhangulag elfogadták. Valahányszor a vitában Tisza Kálmán és báró Bánffy Dezső neve előfordult, mindannyiszor a többség perczekig tapsolt és éljenzett.

Győr, november 10.

Győr város törvényhatósági bizottsága ma közgyűlést tartott, melyen a képviselőházi obstrukció is szóba került. Kautz Gusztáv ugyanis indítványt adott be, hogy a közgyűlés feliratot intézzen a kormányhoz az agyonbeszélés megállításá iránt. Az indítványozó hatalmas érvekkel okolta meg indítványát. Szávay Gyula hatásos beszédben magyarázta a mostani idétlen obstrukció erkölcszetlenségét és a parlamentáris legszentebb jogait védő törvényhatóságok felszólalásainak erkölcsi értékét. A közgyűlés Kautz indítványát tulnyomó többséggel elfogadta.

TÖRVÉNYKEZÉS.

— **Kettős gyilkosság.** Körülbelül két hete izgalmat keltő véres jelenet játszódott le Vácztól. Krecsók József, egy odaváló háziur fia, házuk egyik lakóját, Spatz Lipót szabót és ennek gyönyörű tizenhat esztendő leányát megölte. A fiu főgöpszitolyát először Spatz Lipótra fogta és öt golyóval halálra sebesítette, a fegyver hatodik golyóját pedig a leány felé röpítette, akinek mellébe furdott a gyilkos ólom. Mind a két áldozat néhány órával utóbb kiszenvedett. Krecsók József rendkívül lobbanékony természetű, ideges és évek óta epilepsziában szenved. A kettős gyilkosságot azért követte el, mert Spatzék nem bocsátották be a lakásukba. A vizsgálatot dr. Rácz Lajos, a pestvidéki törvényszék vizsgálóbírája vezeti.

— **Verekedő ügyvéd.** Botrányos jelenet színhelye volt nemrég az I-III. kerületi királyi bíróság egyik előszobája. Tárgyalásról jött ki dr. Kiss Jakab ügyvéd, amikor az előszobában elője állt Deutsch Jozsefné, aki az ő házában bérlet volt, s az ügyvédet erősen arculütötte. Erre dr. Kiss

botot fogott az asszonyra, néhányszor fején vágta, aztán a földre teperte.

Kölcsönös panaszok támadtak ebből. Az ügyvéd becsületsértés miatt jelentette fel Deutschné, ez pedig dr. Kiss rágalmazás, könnyű testi sértés és veszélyes fenyegetés miatt. Egész sereg tanut hallgatott ki Kürthy bíró, de a pör így sem került teljes világításba. Minthogy azonban kétség-telen annyi, hogy Deutschné a felmutatott orvosi bizonyítvány szerint erősebb sérüléseket szenvedett, dr. Káldor Gyula előterjesztett panaszára a bíró Kiss ügyvédet, testi sértés czimén, husz forint pénzbüntetésre, esetleg három napi fogházra ítélte. Elítélte a bíró Deutschné is, még pedig a tetleges becsületsértésért szintén husz forint pénzbüntetésre, esetleg négy napi fogházra. Mindketten felebbezték.

A királyné gyilkosa.

(Távirati tudósítás.)

Ma itélkeztek a genfi esküdtek az olasz Luccheni fölött, aki gyilkos tettével mélységes gyászba borította Magyarországot és a királyt.

Az elítelt nagyhangon hirdette anarchista voltát. Pedig nincs benne semmi elvtársai heroizmusából. Nem hátor, csak szemtelen, nem hősies, csak elszánt, nem rajongó, csak szájhős. Közönséges silány legény, a félművelt embereknek abból a rettentően nagy falkájából való, akiknek egész életében a semmi játszik főszerepet.

Semmi szellemi és lelki nevelés, semmi életpálya, semmi munka és néhány selejtes könyv elolvasásán kívül semmi tanulás.

Csupa száj ez az apró ember. Az elnök kérdésére, hogy meg tudná-e ismétetni amit tett, minden gondolkodás nélkül, mint a fecsegők szoktak, azzal felelt:

— **Meg tenném még egyszer!**
A bírák látták, hogy enyhítő körülmények keresésére nincs szükség és nem is kerestek. Az ilyen ostoba és gonosz emberekkel szemben nincs helyén a humanizmus. S ha már nem is mondhatjuk ki, hogy „Írtd ki a gyalázatost!” hát mindenesetre védekezniünk kell tőle lehetőség szerint. Ezért itélték őt életfogytig való börtönre, amelyet magányos cellában kell majd kitöltenie.

Rettentő bűnért, rettentő büntetés! Egy egész életet négy szűk fal között átélni, azzal a gyilkos tudattal, hogy nincs menekülés és időtöltésnek, vigasztalásnak még valami munka sincsen, olyan büntetés ez, amelynél a halál is enyhébb. És Luccheni rászolgált erre a büntetésre.

Nekünk különben is mindegy, hogy mi történik vele: Mivel lett volna jobb, ha föl akasztják, mint hogy holtig tartó rabságba vették? Az ő halála vagy rabsága nem hozza vissza nekünk nagy halottunkat!

(A tárgyalás előtt.)

Épen két hónappal azután, hogy Luccheni fölé királynéknak szívet átjárta, ült össze a genfi törvényszék, hogy ítéletet hozzon a század egyik legnagyobb gonosztevője ellen.

A gyilkos a merénylet elkövetése óta a Saint-Antoine-fogház egyik magányos cellájában ült. Ma reggel féltizkor hat csendőr vitte föl a törvénykezési palotába, ahol egyelőre a súlyos vád alatt levő büntetettek cellájában helyezték el. A cella mindkét ajtajánál csendőrök állottak őrt.

Az esküdtek és az államügyész alacsony emelvényen foglaltak helyet. A bírákkal szemben ült a törvényszéki jegyző, akinek asztala mellett egy fekete bórral bevont asztalkán feküdtek a bűnjelek, anarchista iratok és az kötél, amelyet egy ismeretlen ember küldött Luccheninek.

A törvénykezési palota környékét valóságos emberáradat lepte el. Bejutni azonban nem sikerült senkinek sem, mert a bíróság csak néhány hivatalos személyiségnek adott belépti engedélyt.

A tárgyaló teremben nagy élénkség uralkodott, a hangulat mindazonáltal nagy mértékben ünnepies volt. Mindenki át volt hatva a tárgyalás fontosságától.

(A bíróság bevonulása.)

Pontban kilenc órakor megjelent a bíróság. Az ajtónálló csöndet intett s a következő pillanatban beléptek Borgeot elnök, Racine óras és Schüttle matroz-kereskedő szavazóbírák, Navasse

államügyész, *Moriaud* védőügyvéd, aki a Luccheni mögött levő asztal mellett foglalt helyet. Valamennyien polgári ruhát viseltek. A terem háttérében állt a negyven esküdt, akik közül a mai napra tizenkettőt soroltak ki.

Az eljárás az esküdtek kisorsolásával kezdődött. Az elnök asztalán egy forgatható kerék volt, amelybe mind a negyven esküdtnak a neve bele van téve. Az elnök maga forgatta a kereket s valahányszor egy czédulát kihuzott belőle, hangosan fölolvasta a ráírt nevet.

(Jöjjen a vádlott.)

Az esküdtek kisorsolása után az elnök jelt adott, hogy a vádlottat vezessék be. A teremben nagy mozgás támadt, midőn Luccheni két csendőr között belépett a terembe. Hogy a vádlottak padfához eljuthasson, az újságírók asztala mellett kellett elhaladnia, ahol három asszony-újságíró is helyet foglalt, míg a mellettük levő asztalnál a svájci szövetségi kormány képviselője, Brenner szövetségi tanácsos, a rendőrsztály feje, Scherb követségi ügyész, a genfi kormány képviselője és az osztrák-magyar követség titkára, báró Giskra foglalt helyet.

Miközben a vádlottat a mi asztalunk mellett elvezetik — telegrafálja tudósítónk — bőséges alkalom kínálkozott nekünk, hogy a gyilkost szemügyre vegyük. Arcza meglehetősen megfelel annak a képnek, amelyet a képes újságok róla közöltek; termete zömök, középmagas, vastag nyakán erősen kifejtett fej ül a kiszőkellő állával, tompa orrával brutális ember benyomását kelti bennünk. Tuskés bajusza csak részben fűdi el felső ajkát, zöldes szürke szeme erősen fénylik, hodros haja rövidre van nyírva. Arczán meglátszanak a kiállott vizsgálati fogság nyomai. Szürke ruhát, fehér-fekete csikos inget visel.

Miután a vádlott helyét elfoglalta, az elnök felszólította az esküdteket, hogy tegyék le az esküt. A jegyző fölolvasta az eskümintát s mindegyik esküdt ezekkel a szavakkal fejezte be esküjét:

— Je le jure!

Luccheni az eskü szövegének fölolvastása alatt kíváncsian figyelt s ezekre a szavakra: „A személyre való tekintet nélkül, akár szegény, akár gazdag, akár idegen, akár belföldi” — gúnyosan kacagott és a padra tütött. Az esküdtek ezután a genfi büntető törvényeknek megfelelően, megválasztották elnöküket; választásuk dr. Thomas-ra esett.

(*Luccheni* kihallgatása.)

Az elnök felszólította *Luccheni*-t, aki eddig padján ült, hogy keljen föl, aztán ezt kérdezi tőle: — Kiván-e tolmácsot?

Luccheni: Igen, mindenesetre.

Az elnök behívja a tolmácsot, aki leteszi az esküt. Az elnök ezután általános kérdéseket intéz a vádlotthoz.

Luccheni olaszos kiejtéssel francziánul válaszol. Arra a kérdésre, hogy anyját hogyan hívták, ezt válaszolta:

— Azt hiszem, *Luizának*, de nem tudom egészen határozottan.

E szavak után mélyen meghajította magát, leült és lábát egymásra tette, majd hátrafordult s meglehetősen hangosan beszélgetett védőügyvédével.

A formáságok elintézése után az elnök így szólt a vádlotthoz:

— *Luccheni*, most föl fogják olvasni a vádlevelet, figyeljen jól, hogy minden szavát megértse.

(A vádlevél fölolvastása.)

Azután fölolvasták a vádlevelet, amelynek kivonatát már tegnap közöltük.

Luccheni, aki elég jól beszél francziánul, mégis minduntalan félbeszakította a jegyzőt s azt mondta, hogy egyes mondatokat nem ért. Az elnök azonnal intett a tolmácsnak, hogy ezeket a mondatokat olaszra fordítsa. *Luccheni* ezután fejbólintással mindig ezt mondta:

— Va bene, avanti! (Jól van, tovább!)

A vádlevél fölolvastása közben megint fölbőszítő módon nyilvánult a vádlott cinizizmusa. Miután a törvényszéki jegyző a vádlevélnek azt a

részét olvasta fel, amely szerint a gyilkos első kihallgatásakor azt mondta, hogy nyomban a gyilkos szurás után meg volt róla győződve, hogy Erzsébet királyné meg fog halni, *Luccheni* meglegedett mosolygással ezt kiabálta:

— Bravo! Bravo!

A közönség végtelenül megbotránkozott a vádlott cinikus viselkedése miatt.

A vádlevél fölolvastása után az elnök így szólt a vádlotthoz:

— Hallotta a vádat. Figyelmeztetem, hogy nyugodtan viselkedjék.

Azután a genfi büntető-pörrendtartásnak megfelelően a tanúk kihallgatása következik.

(A tanúk.)

Az első tanu *Chamartin* volt, aki a menekülő *Luccheni*-t elfogta. A tanu elmondja, hogy *Luccheni*-t azt kérdezte, hogy mit tett Erzsébet királynénak, amire ezt válaszolta:

— Semmit sem tettem neki.

Luccheni: Ez nem igaz. Nyomban azt mondtam, hogy megöltem a királynét.

A törvényszék ezután még négy tanut hallgatott ki, akiknek vallomása csak rövid ideig tartott. E kihallgatások után fölolvasták Sztáray grófnő vallomását, mely a már smert momentumokat tartalmazza.

Lecroix: Midőn *Luccheni*-t a rendőrségre hozták, azt kérdeztem tőle, igaz-e, hogy egy asszonyt megütött? — *Luccheni* azt felelte: „Igen.”

— A börtönbe menet sajnálta a vádlott a döfést, mire a tanu megjegyezte: „Nem hibázott, hanem teljesen elérte, amit akart: a királyné meghalt.”

— Erre *Luccheni* felkiáltott: „Ah! mindjárt gondoltam. Akit ilyen szerszámmal talál az ember, az oda van!” — *Luccheni* azonnal beismerte, hogy anarchista. Azt mondta, hogy az anarchisták sokan vannak Lausannában és Genfben. Mindazáltal tagadta előtte *Luccheni*-t, hogy czinkostársai vannak. Egyedül, a maga szakállára cselekedett.

A tanu azt vallja továbbá, hogy a vádlottat már a merénylet előtt való napon látta a „Beau-Rivage”-fogadó előtt, ahol egy jól öltözött, éltebb úrral beszélgetett, aki azonban nem volt olyan, mintha *Luccheni*-nek társa volna.

Másnap a merénylet napján, egy másik, jól és elegánsan öltözött úrral látta *Luccheni*-t egy padon ülve és élénken beszélgetve. A társalgás francziánul folyt és utazásról beszélgettek. Később a tanu egyedül látta *Luccheni*-t újsággal a kezében. Letartóztatása után azt mondta *Luccheni*-t, hogy ha szeptember 10-én reggel ötven frankja lett volna, nem ölte volna meg a királynét, hanem Olaszországba utazott volna, hogy megölje Umberto királyt. „Különbön mindegy — mondotta a vádlott — azt rövidesen elintézi majd más valaki.”

Midőn a vádlottnak megmutatták a bűnjelt: a gyilkos szerszámot, kijelentette, hogy ez az a szerszám, amelyivel a merényletet elkövette. *Lecroix* rendőrkáplár vallomására megjegyezte a vádlott, helyéről felállva és könnyedén meghajlítva magát: „Helyes!” Azután megint leült.

(Az orvosok.)

Dr. *Golay* Etienne azt vallja, hogy őt hívták először a királynéhoz. Azonnal észrevette, hogy az eset nagyon komoly és odahívatta dr. *Mayort* is. A királyné halálának meglehetősen gyorsan kellett bekövetkeznie. Csak Sztáray grófnő bírta izgatottságában, hogy hallja még a szív dobogását. Az érvágás azonban arra vallott, hogy a halál már bekövetkezett, mert nem folyt több vér. A seb teljesen hozzálélt a szerszámmal, amely a sebet okozta.

Dr. *Mayor* azt mondja, hogy mire ő odaérkezett, a királyné már halott volt. Dr. *Golay*-val érvágást végeztek, amely minden kétséget eloszlatott a királyné elhunytára nézve.

Gosse, *Reverdin* és *Megevand* orvosi szakértők, akik a vizsgálóbíró utasítására részleges autopsziát végeztek a halotton, fölolvasták jelentéseiket és szóval is megerősítik tartalmukat.

Luccheni kijelenti, hogy szerszáma a tett elkövetése előtt nem volt eltörve, hanem hegyes volt; valószínűleg akkor törött el, mikor elődobta.

Dr. *Reverdin* ekkép magyarázza meg a halál bekövetkezését: A szívrzés nem okoz mindíg rögtön halált. Ebben az esetben a vér csöppenkint jutott a szívburokba és lassankint egészen megtöltötte azt, míg a szív működése lehetetlenné nem vált, ami a halált előidézte.

(Ujabb tanúk.)

Mayer, a „Beaurivage” tulajdonosa és neje elmondják a királyné genfi tartózkodásáról az ismeretes részleteket. *Mayer* egyebek között ezt mondja: a királynénak szándéka volt a déli vonattal Territetbe utazni, de későn jött vissza a fogadóba és azután az utolsó pillanatban határozta el, hogy hajón utazik.

Azután néhány kereskedő egészen jelentéktelen vallomása következett.

Pläner, a „Beau-Rivage” portása azt vallja, hogy a királyné közelében ment és odaugrott hozzá, amint elesni látta. Sztáray grófnő azonban azt mondta, hogy nincs semmi baj, csak fogják el azt az embert.

Következik *Gatti* tanu vallomásának fölolvastása.

Luccheni beismeri, hogy a merénylet előtt való este beszélt *Gattival* az „Angolkert”-ben és ez alkalommal a „La Stampa” című újság volt a kezében.

Jaquenoud hajónalkalmazott azt mondja, hogy a merénylet előtt való napon látta *Luccheni*-t egy kis termetű ember társaságában, akivel olasz nyelven élénken beszélgetett.

Eruyer rendőr, aki *Luccheni*-t őrizte, elmondja, *Luccheni* azt mondta neki, hogy *Henrik* orleansi herceg meggyilkolása végett jött Genfba, de két nappal elkésett. De azért a herceg napjait meg vannak számolva. Egy esztendőn belül ő is megkapja a magáét. Ha őt bízták volna meg az utolsó évben az olasz király meggyilkolásával, nem hibázt volna el cseléjét.

Elnök: Vádlott, ezt ön mind mondta?

Luccheni: Igen, mind. Ezt én mind mondtam. (Mozgás.)

Rochet tanu látta a királynét elmenni, de nem látta, hogy valaki megtámadta volna. Azonnal segítségére sietett a királynénak és azt kérdezte, hogy történt-e valami baja? A királyné azt válaszolta: Nem! Semmi bajom sincs.

Azután fölolvasták *Pullet* tanunak a vallomását, aki talpra segítette a királynét.

Következik azoknak a tanuknak a kihallgatása, akik a „Genf” gőzhajón, amelyen a királyné utazott, alkalmazva voltak. A tanúk vallomásai egybehangzóan megerősítik mindazt, amit annak idején a hajón törtétekről részleteesen jelentettek.

Blatechen rendőrszolga konstatálja, hogy szeptember első napjain semmiféle orleansi herceg nem volt Genfben. A chartresi herceg augusztus havában keresztülutazott Genfben.

Elnök (vádlotthoz): Kitől hallotta, hogy az orleansi herceg Genfben van?

Luccheni: A „Tribune de Geneve” szeptember ötödiki, vagy hatodiki számában olvastam, hogy az orleansi herceg Sittenben találkozott a braganzai herceggel, amiből azt következtettem, hogy a herceg keresztül fog utazni Genfben.

Elnök: Ön tehát nem az osztrák császárné életére tört?

Luccheni (élénken): Ha ezt akartam volna, Montreuxba mentem volna és nem Genfba.

Sartori lausannei festő tudja, hogy a *Luccheni* büntérsaként letartóztatott *Martinelli* készítette a rászóly nyelét. Ismeri *Luccheni*-t, de nem tudja, hogy anarchista. Hanem azért egyszer mégis azt mondta neki *Luccheni*-t, hogy szeretne valakit megölni, de valami kiváló személynek kellene lennie, hogy valamennyi újság írjon róla.

Luccheni élénk meghajlással ismeri be, hogy ezt mondta.

Zahler kisasszony ezt vallja: *Luccheni* anarchistának vallotta magát és élénk és gyanus levelezést folytatott. Ugy hívták: a nápolyi.

Luccheni (élénken és nevetve): Ő adta nekem ezt a nevet, amiért én viszont úgy hívtam őt a milánói.

A következő tanu *Pittané*, lausannei ass-

szony belépésekor szinte sugárzik Luccheni arca. Mosolyogva és kézmozdulattal üdvözlő a tanut.

Elnök (Pittenéhez): Ismeri Lucchenit?

Tanu: Ismerem látásból, de másképp nem. Luccheni el akarta lopni Pozzónak, Zabler kisszony kedvesének a revolverét.

A tanukihallgatást ezzel délután egy óra 15 perczkor befejezték és a tárgyalást, délután félhárom óráig felfüggesztették.

(Szünet után.)

Délután háromnegyed három órakor ujra megkezdődött a tárgyalás. A közönség részvétele most kissé nagyobb, mint délelőtt volt. A törvényszéki épület előtt nagy tolongás van. A délelőtti tanukihallgatáson kevés volt az érdekes részlet és a vádlott lelkiállapota nem tűnt fel újabb világitásban. Luccheni mindvégig olyan embernek látszik, aki azzal legyezgeti hiúságát, hogy ő, aki eddig csak egy csópp volt a proletariátus nagy tengerében, hírhedt tetteivel sohasem sejtett nevezetességre tett szert. Amint vele foglalkoznak a kihallgatás során és anarchista frázisai és tervei kerülnek szóba, rendkívüli érdeklődést tanúsít a tárgyalás iránt. Jobbra, balra, majd előre és hátra fordul, mintha mondani akarná: „Látjátok, ez vagyok!”

Délután 2 óra 55 perczkor bevezetik Lucchenit, aki nyájas mosolyal hajol meg a hallgatóság előtt, miközben kezét dörzsöli.

Első sorban a Luccheni büntársaként letartóztatott *Martinellit* hallgatják ki, aki ezt mondja: Luccheni megkért, hogy csináljak nyelet a ráspolyához. Nem tudtam, mire valót volt ez a ráspoly.

Azután a vádlottat hallgatták ki. Luccheni beismeri, hogy szándékosan intézte a királyné ellen a halálos döfést az asztalon lévő ráspolyval. Mikor a ráspolyt megvette, már megértett benne a szándék, hogy megöl valakit, csak azt nem tudta még, hogy kit öljön meg. Tudtam, hogy ez halálos fegyver, mert az olasz lovasság szuronyai is ilyen alakúak. Elkövettem mindent, hogy a merénylet sikerüljön. Genfben jöttem, hogy itt találkozzam az orleansi herczeggel. Jeckernénál laktam.

(A gyilkos vallomása.)

Elnök: Eddig személyére vonatkozólag mindig megmondta az igazat, csak ha büntársairól van szó, nem tudhatunk meg öntől semmit sem.

Luccheni: Hiába kérdeznak engem e felől, nincsenek büntársaim.

Itt Luccheni a közönség felé fordult és mellesre mutatva, pathetikusan mondja:

— Az én büntársam itt van, sehol másutt!

Szeptember 7-én Luccheni Evian-le-Bainsben volt, hogy ott az orleansi herczeggel találkozzék.

Elnök: Mi indította őt a császárné meggyilkolására?

Luccheni: A nyomor.

Az elnöknek arra a megjegyzésére, hogy a beérkezett jelentések szerint soha sem volt nyomorban, *Luccheni* összecsapja a kezét és azt kiáltja:

— Már a születésem napján megtagadtam anyám!

Az elnök kérdéseire elmondja azután ifjúsága történetét, majd rátér arra, hogy miképp határozta el a királyné meggyilkolását. A királyné genfi tartózkodásáról először a „Tribune”-ből értesült. Állítólag már pénteken olvasta ezt a lapban. Mikor arra figyelmeztették, hogy ez a hír csak szombaton jelent meg, azt mondja, hogy pénteken még az orleansi herczegre leselkedett. A királynét állítólag még Budapestről ismerte. Miután megbizonyították neki, hogy ez lehetetlen, azt mondja, hogy Bécsben látta a felséges asszonyt. Ez az állítása egészen új. Különböző fényképekről is ismerte a királynét. A vádlott kilencz órától tizenegy óráig állott lesben. Abból, hogy a királyné komornyikja a kikötőhidra ment, azt következtette, hogy a királyné hajóra akar szállni. Luccheni levelet irt az arragóniai herczegnek, amelyben azt írta, hogy Párisba megy. Állítása szerint ez csak képzeletének egy ötlete volt. Anarchistává akkor lett, mikor kilépett az arragóniai

herczeg szolgálatából. Tagadja, hogy társai vitték az anarchizmus karjaiba. Tudja az okot, hogy miért lett anarchistává. Mielőtt Lausanneba jött, huszonöt napig Olaszországban volt. Azért követte el a bűntényt Svájcban, mert épen ott volt, nem pedig azért, mert ott nincs halálbüntetés. Szeretné, ha Luzernben itélnének fölötte, mert ott halálbüntetés is van. Tudta, milyen sors vár reá.

Elnök: Miért akart mégis megszökni?

Luccheni: A rendőrségre futottam. (Derült-ség.) A császárnét azért szemeltem ki áldozatul, mert magas állású személy, császárné volt.

Elnök: Mit remélt tettetől?

Luccheni: Semmit, semmit. Magam számára gályarabságot. Tettének indító oka állítólag az volt, hogy bosszút akart állani életéért. Tagadja, hogy a tette felbujtották volna.

Elnök: Talán az a vágy bírta rá, hogy neve az újságokba kerüljön?

Luccheni: Ezzel nem törődöm.

(Megtenném még egyszer.)

Elnök: Nem volt azóta lelkifurdalása?

Luccheni: Hát azoknak, akik tizenkilencz század óta üldözik a munkásokat? Én egyáltalában nem érzek megbánást.

Elnök: Ha ezt a tettet még egyszer el kellene követnie, megismételné?

Luccheni: Miért kérdezi, hogy még egyszer megtenném-e, ami már megtörtént? Különböztetném még egyszer. (Nagy mozgás a hallgatóság körében.)

(A vádbeszéd.)

Ezzel befejezték a kihallgatást. Luccheni leült és *Navazza* főállamügyész elmondja vádbeszédét.

Az államügyész beszéde így kezdődött:

Mikor azon a szerdai napon, szeptember 13-án, városunk minden harangja megkondult, mindmennyi hirdetője a gyásznak, mikor a mi népünk ott szorongott azon az uton, a merre végigvonult az a gyászmenet, amely Erzsébet császárné és királyné ő felsége koporsóját vitte; mikor minden igaz svájci szív, Luccheni ráspolyától szintén általutva, a mély gyász és felháborodás egyazon érzésében dobbant meg, akkor, ugye esküdt uraim, azt kívántuk volna, hogy az a halandó porhüvely, amelyet abban a koporsóban vittek, itt maradjon közöttünk és megőrizzük és tiszteljük azt a mi svájci földünkben, a mi republikánus egyszerűségünkben. Mert úgy tetszett nekünk, mintha felbonthatatlan kapocs keletkezett volna Luccheni áldozata és ama föld közt, ahol az áldozatot a halálos döfés érte.

Azt kívántuk volna, hogy a boldogtalan halott a mi svájci földünkben találjon örök nyugalmat, örök álmot.

Gondolataink a mi Alpeseinken keresztül oda szárnyalnak ahhoz a feledelemhez, ahhoz a földi nagysághoz, akit sem a Teremtő, sem az uralkodói hatalom nem volt képes megóvni a balsorsától. Odaszárnyalnak ahhoz az oly sokszor s az oly mélyen sujtott uralkodócsaládhoz, Ausztria-Magyarország népeire, akik siratják császárméjukat és királynéjukat, siratják őt, akit a természet a legvonzóbb kellemmel áldott meg, őt, aki fáradhatatlan volt abban, hogy a szegényeket és ügyefogyottakat gyöngéd jótekonyságokkal segítse, akinek hájával és szellemének eredetiségével, lelkének nemes tulajdonságai párosultak, aki megadással tudta a balsorsot viselni, őt, akit senkisé ismert, mert még az sem tud egyebet felróni neki, csak születését, amely herczegnővé és sorsát, amely császárnévá tette.

A gyilkos áldozatának szentelt eme megindító szavak után az államügyész nyugodtan meggyőződen csoportosította a tényeket, amelyekre vádját felépítette. Feladata különben — ugymond — nem nehéz, mert oly bűnös áll előtte, aki magyarszik magát a büntető igazságszolgáltatás karjaiba vetni.

Az államügyész kicméli, hogy az a tartózkodás, amely Luccheni vallomásaiban észlelhető, elyet enged annak a lehetőségnek, hogy a gyil-

kosság összeesküvés műve volt, de bizonyíték erre nincs. Bármint legyen is, az kétségtelen, hogy a legkiválóbb szerepet Luccheni vitte. Felelősséget semmiképp sem gyöngíti meg, ha netalán azt mondanák is, hogy ő az ugynevezett kathedra-anarchisták eszköze volt, akik ép úgy megérdemelnék, hogy felelősségre vonassanak. Luccheni teljesen tudatában volt annak, hogy mit cselekszik. Ő sem nem született gonosztevő, sem nem beszámíthatatlan. Egész egyszerűen anarchista-gonosztevő, aki tettét a gyűlöletből és a mérhetetlen hiúságtól sarkalva követte el.

A vádlott figyelmen kívül hagyja *Navazza* beszédét és több ízben felbeszakitja. Mikor az államügyész azt mondja, hogy Luccheni meg akart szökni a letartóztatás elől, a vádlott hangosan közbekiált:

— Nem igaz!

Az államügyész azután leírja, milyen örömet mutatott Luccheni, mikor hallotta, hogy a királyné meghalt. Luccheni közbekiált!

— Nagyon jól van!

A vádlott arca megint sugárzik az örömtől. Mikor *Navazza* azt fejtegette, hogy a királyné sohasem foglalkozott politikával, Luccheni gunyosan kiáltott közbe:

— Mindig dolgozott!

Navazza ezután Luccheni elméleteit ismereti és abban foglalja össze Luccheni nézeteit, hogy a ki nem dolgozik, ne is éljen. Luccheni közbekiált:

— Nagyon helyes!

Az államügyész Luccheni tettét a gyűlölet és mérhetetlen hiúság művének nevezi. Luccheni minden tekintetben megfontolt szándékkal cselekedett. Az államügyész enyhítő körülmények tekintetbe nem vételét indítványozza.

Navazza egy óras beszéde után a tárgyalást tíz perczre felfüggesztik.

(Az ítélet.)

Szünet után *Moriaud* Pál védő beszélt. Beszédében tulajdonképen csak vádolta Lucchenit. Kimutatta bűnösségét és nem igen talált védelmet számára.

Az esküdtek tanácskozása alig tartott egy negyedóráig.

Mikor visszajöttek a tárgyalóterembe, Lucchenin erőt vett az izgatottság és idegesen rángatta kis bajuszát.

Miután a bírák és az összes funkcionáriusok elfoglalták helyeiket, az esküdtek elnöke, dr. Thomas, kihirdette az ítéletet.

Lucchenit a legsúlyosabb büntetés éri, amely itt egyáltalán lehetséges. Egész életén magánzárkában lesz. Dolgoznia nem szabad, és így az egyetlen vigaszt is elveszik tőle, ami a börtönben megkönnyíthető életét. Az ítéletet minden ünnepélyesség nélkül hirdették ki. Mindenki ülve maradt. Az elnök ezután még felolvasta a megfelelő törvényszakaszokat, mire a tolmács megkérdezte Lucchenit, hogy értette-e az ítéletet és hogy megnyugszik-e.

Erre Luccheni felugrott és így kiáltott:

— No! No!

És ezzel az ajtó felé szaladt. A csendörök utána mentek és hamarjában megfogták.

Ekkor még az utolsó szinpadias frázist kiáltotta a közönség felé:

— Vive l'anarchie et mort à la société!

Ezen szavak után örökre eltűnt.

A tárgyalás egész Genfben nagy izgalmat okozott. Még fél nyolcz után is, amikor már az ítéletet kihirdették, nagy embercsoport álldogált a törvényszék előtt, amely mindenképp a gyilkost szerette volna látni.

(Az ítélet hatása.)

A közönség az ítélet kihirdetését a legnagyobb csendben és meglepődéssel fogadta. Luccheni tisztességesen és nyugodtan viselkedett. A hallgatóság, amely az egész nap folyamán méltó magatartást tanúsított, a tárgyalás után a legnagyobb rendben oszlott szét.

A lapok a nap folyamán szakadatlanul különkiadásokat adtak ki, némelyik a tárgyalási terem és Luccheni fényképeivel.

Öt szocialista-sajtópör.

(Esküdtzéki tárgyalás.)

Néhány hét előtt történt, hogy öt hírlapi közlemény miatt, melyekben a királyi főügyesség részint izgatást, részint lázítást látott, Csizmadia Sándornak és Tompa Antalnak meg kellett volna jelenniük az esküdtek előtt. A vádlottak elmaradtak s így távollétükben ítélték feletük és Csizmadia Sándort két évi, Tompa Antalt egy havi államfogházzal sújtották. A hozott makacssági ítélet után, mint a törvény rendel, új tárgyalást kell tartani, amelyet mára tűzött ki a bíróság.

Azt is törvény engedi meg, hogy ilyenkor az első tárgyalásról elmaradt vádlottat elővezetettnek lehet. És Csizmadia, aki a fővárosból kijutásitva Orosházán lakik, csakugyan egy csendbíróhoz ma az esküdtek elé. Velük jött Tompa, a másik vádlott is. Az öt hírlapi közlemény közül négyért Csizmadia felel.

Az „Életre-halálra!” című cikkben, melyért Csizmadia izgatáson felül lázítással is vádolják, a következőket mondja:

„Folyik a harcz. Most válik el, kinek részén van az igazság. A zsarnokság harczba viszi mindazokat az eszközöket, melyek kezébe akadnak. Szurony, golyó, törvénytörés, jogok elrablása, rendőrség, csendőrség, katonák, spiczkik serege, egy aljában megrothadt képviselőház, mely csak a zseb, az önérdék, a koncz iránt bír érzéssel... Ilyen a mi kormányunk! Meghamisítja a törvényeket, hogy gyalázatos célját elérje, hazudik a legszemtelenebbul, hogy eljárását az igazság köpenyébe burkolja; embereket büntetlenül legyilkol, könyveket, újságokat elrabol — ha kell, betörés árán is!”

A ma délután három órakor kezdődött tárgyaláson Zsitvay Leo elnökölt, szavazók Cseke Kálmán és dr. Madarassy Béla bírák voltak, jegyző dr. Börcsök Andor. A vádhatóság képviselőjében dr. Pataky Gyula alügyész jelent meg. Csizmadia védőjeül dr. Vázsonyi Vilmos ügyvédet, a másik vádlott dr. Gál Jenőt kérte fel. Már az esküdtzéki megalakítása előtt élénk jelenet folyt le:

Dr. Vázsonyi hivatkozott a sajtóeljárással 34. szakaszára s kifogásolta azt, hogy a két vádlott pöréit, amelyeknek egymáshoz semmi közük, a bíróság egyesítette. Az ily tömeges ítélezés semmiféle törvényes alappal nem bír. Oszítja-e nézetét Gál védő is, míg Pataky ügyész azt hiszi, hogy az egyesítés helyesen történt, mert Csizmadia is, Tompa is izgatással van vádolva.

Vázsonyi: Akkor tessék, ahány izgatási pör csak van, mindet egyesíteni!

Elnök: A felszólalások jegyzőkönyvébe jönnek. — Ezzel nem elégszem meg, hírói határozatot kérek.

— A felszólalás jegyzőkönyvébe jön. Ez ügyben már tartottunk tárgyalást s akkor nem volt kifogás.

Dr. Gál: Semmiségi panaszszal élek. Elnök: Most tessenek megegyezni, ki fogja gyakorolni a visszavétési jogot?

Dr. Vázsonyi: Én nem engedek jogaimból s ragaszkodom ahhoz, hogy tizenkét esküdtet vehessek vissza...

Dr. Gál: Én is tizenkét esküdtet kívánok visszavetni.

Elnök: Miután a védő urak megegyezni nem akarnak, a bíróság tanácskozní fog. (Tanácskozás után.) A védő urak hat-hat esküdtet vehetnek vissza!

Ehhez képest alakították meg aztán az esküdtzéket, melynek tagjai lettek:

Mezey Antal, Filó Béla, Palóczy Antal, báró Staudach Adolf, Jóó Károly, Árvay István, dr. Stadler Frigyes, Zsigmondy Béla, Abonyi József, dr. Kirchlechner Alajos, Nigrinyi György, Delmedico Antal rendes- és Eckert László, Czigler István póttagok.

Az elnök kihallgatta most a vádlottakat az általános kérdésekre.

Tompa Antal, husz éves, evangélikus vallásu, nőtlen napszámos. A cikket, melyért vádolják, állítása szerint ő írta.

Csizmadia Sándor, orosházi születésű, nős, családos, huszonnyolcz éves napszámos.

Elnök: Itt Budapestben szerkesztő volt?

— Igen.
— Volt büntelve?
— Kétszer kibégásért, majd izgatásért ötlem három havi államfogházat.

Ami a szerzőséget illeti, Csizmadia kijelenti az egyik cikkénél, hogy azt nem ő írta.

Elnök: Hát ki írta?
— Schwartz Miksa joghallgató.

Dr. Vázsonyi kéri, hogy Schwartzot, aki a hallgatóság soraiban ül, hallgassa ki a bíróság. Megokolja ezt azzal, hogy a vádlott nem tartozott a szerzőt már a vizsgálóbíró előtt megnevezni.

Pataky ügyész ellenzi a kérés teljesítését. A vádlott csak bujkál.

A bíróság tanácskozásra vonul vissza. Tanácskozás után a törvényszék mellőzte Schwartz kihallgatását, mert ha ki is derülne az ő szerzősége, ellene a vád már elévült s ki lenne játszva a törvény. Ilyformán tüstént a perbeszédék következtek.

A vád- és védbeszédék után az esküdtek, kik elé a sajtóbírószék tizenhét kérdést terjesztett, visszavonultak. Hosszas tanácskozás után került kihirdetésre a verdikt. Eszerint az esküdtek Csizmadia felmentették (7 szóval 5 ellen) a lázítás alól s még a „Munka idején” című cikket illetőleg az izgatás vádjá alól is, ellenben 8 szóval 4 ellen vétkes a többi három izgatásban. Ezekért, az első alkalommal kimért két év helyett, egy évi államfogházra ítélték. Tompát 7 szóval 5 ellen felmentették az izgatás vádjá alól s e szerint nem is éri büntetés, egy havi fogházát kitölteni nem kell. Kezesség mellett egyelőre Csizmadia is szabadon maradt.

A tárgyalás éjjeli tíz óráig tartott.

A HIVATALOS LAPBÓL.

Kinevezések. A földmivélsügyi miniszter az állami erdők kezelésénél alkalmazott erdőtiszték létszámában a következő erdőtisztéket nevezte ki: főerdészékké a IX. sz. oszt. 3. fizetési fokozatába, a következő magyar királyi erdészeket: Székely Józsefet a kolozsvári erdőgazdagsághoz, Penti Albertet a nagybányai főerdőhivatalhoz, Gondol Dezsőt a kolozsvári erdőgazdagsághoz, Ormay Gyulát a sóvári erdőhivatalhoz, erdészékké a X. sz. oszt. 3. fiz. fokozatába a következő erdészjelölteket: Gurányi Istvánt a lippai főerdőhivatalhoz, Ivanich Ferenczet a gödöllői erdőhivatalhoz, Bészler Kálmánt a m.-szigeti erdőgazdagsághoz, Gregus Aladárt a lipótvári főerdőhivatalhoz, ifj. Belházy Gyulát az apatini erdőhivatalhoz, Muranszky Kálmánt a lipótvári főerdőhivatalhoz, erdészjelöltekké a XI. sz. osztályba a következő erdégymokokat: Kolossy Imrét a selmecbányai erdészeti akadémián, Szabó Ignácot a lippai főerdőhivatalhoz, Batta Ferenczet a kolozsvári erdőgazdagsághoz, Bögözi Antalt a lippai főerdőhivatalhoz, Ressel Istvánt a bustyaházi erdőhivatalhoz és Dezsényi Jenőt a t. h. földmivélsügyi minisztériumba nevezte ki.

Árverések a fővárosban. Richter és társa ingóságai V. Lipót körút 8—10. november 11. Dr. Kepes Gyula ingóságai VI. Andrassy ut 51. november 12. Borsodi Szidónia ingóságai VI. Király-u. 86. november 11. Gaszner Ignác ingóságai III. Lajos-utca 22. nov. 11. Ós-Budavára részvénytársaság ingóságai VI. Városliget, Ós-Budavára telep, VII. Erzsébet-körút 12. és Külső-Váci-ut 44. november 18. Szekula Hugó ingóságai VII. Damjanich-utca 37. november 11. Gruber Jeromos ingóságai VII. Dohány-utca 63. és Erzsébet királyne-ut 55. november 11. Szabó Boldizsár ingóságai VI. Podmaniczky-utca 69. november 11.

A vidéken. Özv. Fein Józsefné ingóságai Aszóg (Gödöllő) november 11. Tolpai István ingatlanai O-Telek (Módos) községhezánál december 6. Risztity Szima ingóságai Mokrinban (Nagy-Kikindán) november 23. Mihajlov Obrádné ingatlanai Nagy-Kikindán nov. 30. Fuszil Vilma ingatlanai Nagy-Kikindán december 14. Kremmer Gyula ingóságai M-Radván november 18. Veszei Mihály ingatlan Székesfehérvárott november 30. Jecovicz József ingatlanai Debrecezenben december 2. Csabanyi Sándor ingatlanai Kecskeméten december 12. Petrovics György ingatlanai Nagy-Kikindán, február 4. Vagner Manó ingóságai Rákospalotán (Vác) november 11. Weinberger Izidor ingatlanai Kővág (Nagyvárad) községhezánál november 30. Milosevits Gábor ingatlanai Csobánka (Szent-Endre) községhezánál február 25. Ékes József ingatlanai C-Palota (Nagylak) községhezánál november 30. Onozó Mihály ingatlanai Szegeden november 29. Ifj. Szentpéteri Istvánné ingatlanai Erzsébetvároson december 31. Forintos Kálmán ingatlanai Ungvárt november 17. Popovics György ingatlanai Szabadkán január 4. Laczkó Emilia ingatlanai M.-Vásárhelyt december 12. Szatanimirov Nikola ingatlanai Szerb-kiráiban (Zsombolya) január 20. Mihajlovits Zoltán ingatlanai Temesvárott november 30.

Pályázatok. (Budapesti Közlöny 259. szám.) A hevesi adóhivatalnál gyakornoki állásra, a karcsagi adóhivatalnál ellenőri állásra, a székely-udvari törvényszéknél díjnoki állásra, a maros-ludasi (Torda) járás-bírósnál telekkönyvi átalakító díjnoki állásra, a segsvári pénzügyigazgatóság számvevőegységénél számgyakornoki állásra lehet a folyamodásokat benyújtani.

NYILT-TÉR.

GLOGOWSKI és TÁRSA
BUDAPEST,
Erzsébet-tér 19.

REMINGTON

írógépek
díjmentesen, vétélőköltségek
nélkül, az ország bármely részében bemutatnak.

KÖZGAZDASÁG.

Közgazdasági táviratok.

New-York, november 10.

	nov. 10. cents	nov. 9. cents.
Buza decemberre	73 ² / ₈	73 ⁷ / ₈
„ áprilisra	73 ⁵ / ₈	74 ⁴ / ₈
„ májusra	70 ³ / ₈	71 ¹ / ₈
Tengeri decemberre	37 ⁴ / ₈	37 ¹ / ₈

Chicago, november 10.

	nov. 10. cents	nov. 9. cents
Buza decemberre	64 ⁴ / ₈	65 ⁴ / ₈
Tengeri decemberre	31 ⁷ / ₈	32

Ipar- és kereskedelem.

Magyar osztálysorsjegyek Ausztriában. Az utóbbi hetekben Magyarországból oly nagy mennyiségben és oly feltűnően csempészték be Ausztriába magyar osztálysorsjegyeket, hogy az osztrák kormány indítatva érezte magát a magyar kormánynál e tárgyban felszólalni. Ezt a csempészetet tudomásunk szerint azok a külföldről ide bevándorolt főelárúsítók üzük rendszeresen, akik az osztálysorsjáték igazgatóságától átvett sorsjegyeiket belföldön elhelyezni nem képesek.

Budapesti konzum-sertésvásár, nov. 10. A ferencvárosi petroleum raktárnál levő székesfővárosi konzum-sertésvásárra 1898. nov. 9-én érkezett 441 drb. Készlet 292 darab, összes felhajtás 733 drb. Elszállított budapesti fogyasztásra 549 drb, elszállítatlan maradt 184 drb. Napi árak: 120—180 kilós 46—48 kr, 220—280 kilós 46—48¹/₂ krajczár, 320—380 kilós 47—49 kr, öreg nehéz — krajczár, malacz 37—39 krajczár. A vásár hangulata lanyha volt.

Kőbányai sertésplacz, nov. 10. Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogramm felüli súlyban) — krajczár. Közép (páronként 300—400 kilogramm súlyban) — krajczár. Fiatal nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) 48—49 kraig. Közép (páronként 251 320 kligrig terjedő súlyban) 48⁵/₈—49⁵/₈ kr. Könnyű (páronként 250 kligrig terjedő súlyban; 49⁵/₈—50⁵/₈ kr. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kligr. felüli súlyban 48—48⁵/₈ krajczár, közép (páronként 240—260 kilogramm súlyban) 47⁵/₈—48 krajczár. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 47—47⁵/₈ krajczár. Sertéslétszám: 1898. nov. 8. napján volt készlet 38157 darab, nov. 9-án felhajtott 675 db, november 9-én elszállított 157 darab, november 10-ére maradt készletben 38675 darab. A hizott sertés üzlet irányzata változatlan.

Budapesti vágómarhavasár, november 10. (A budapesti közbághid- és marhavasár-igazgatóság jelentése.) Felhajtott 3894 darab nagy vágómarha, nevezetesen: 891 darab magyar és tarka ökör, 409 darab magyar és tarka tehén, 2022 darab szerbiai ökör, 14 darab boszniai ökör, 285 darab szerb tehén, 112 darab bika és 161 darab bivaly. Minőség szerint: 505 darab elsőrendű hizott, 2978 darab középminőségű és 411 darab alárendelt minőségű ökör. Az időszakhoz képest nagy felhajtás daczára, élénk irányzat mellett az árak 100 kligr. 1/2—1 forinttal emelkedtek, mert a vásári szükséglet meglehetősen nagy. Több idegen vevő volt a vásáron és konzervgyártási célra is mintegy 400 darabot vásároltak. (Jövő héten erre a célra több fog kelleni.) Jármás ökrökre ugylátszik a közelebi országos vásár miatt kevés vevő volt. Fejlesztésnek árai változatlanok. Következő árak jegyzettek: hizott magyar és tarka ökör, jobb minőségű 30—32 forintig, hizott magyar és tarka ökör, középminőségű 26—29 forintig, alárendelt minőségű magyar és tarka ökör 23—25 forintig, magyar tehén középminőségű 20—30 forintig, alárendelt minőségű magyar és tarka tehén — forintig, szerbiai ökör, jobb minőségű 24—31 forintig, szerbiai ökör középminőségű 19—23 forintig, szerbiai

ökör alárendelt minőségű 19—23 forintig, szerbiai bika 23—32 forintig, szerbiai hivaly 16—21 forintig. Métermázsankint elősúlyban.

Budapesti gazdasági és tenyésztéshivatal, november 10. (A budapesti közrágóhid és marhavásári igazgatóság jelentése.) Felhajtott: 390 darab, ugymint: jármos ökör első minőségű 46 darab, közép 47 darab, fejős tehén tarka 159 darab, bonyhádi 64 darab, tenyészbika 6 darab, tinó 68 darab. Következő árak jegyzetnek: Tarka, kevert származású tehén 80—120 forintig darabonkint. Bonyhádi tehén 120—170 frtg darabonkint.

Budapesti szurómarhavásár, november 10. (A budapesti közrágóhid és marhavásári igazgatóság jelentése.) Felhajtott 401 darab belöldi, 98 darab növendék elő borju, 26 darab belöldi. — A vásár hangulata élénk volt. Jegyzett árak: Első belöldi borju 30—46 forintig, kivételesen 48 frtg, növendék borju 17—21 frtg, előtt belöldi borju 50—62 forintig, kivételesen 64 forintig, első bárány 6—8 forintig.

Pénzügy.

Osztrák-magyar bank. A bank főtanácsa ma tartott ülésében szóba került a pénzpiac helyzete és bár nem hiányoztak hangok, amelyek a kamatláb további felemelése mellett kardoskodtak, a többség mégis amellett volt, hogy felemelés szükségé nem forog fenn. A legutóbbi kimutatás szerint a váltótárca 701 millióval csökkent, a jegyforgalom 856 millióval apadt és az adóköteles bankjegyek forgalma 828 millióval 3194 millióra szállt le. A bank statusa tehát lényegesen javult.

A központi hitelszövetkezet. Békésmegye 28 községéből 16 belépett az országos hitelszövetkezekhez, illetőleg részvényt jegyzett, némelyik többet is. Gyula 10 részvényt, Kegygyháza kettőt, Békés négyet s a vármegye 50 részvényt jegyzett. A nagybirtokosok is szépen érdeklődnek a központi hitelszövetkezet iránt.

BUDAPESTI GABONATÖZSDE.

Budapest, november 10.

A tőzsde jelentése szerint ma elkelt 55.000 métermázs buza 10 krajczárral magasabb áron. Tényleg mintegy 80.000 métermázsát vásárolták össze a mai napon, mivel délben a hivatalos jegyzék kiadása után is tovább folyt az üzlet, sőt délután is jött létre néhány eladás. Emellett egyes tételeknél teljes 15 krajczárnyi árválás volt konstatalható.

A határidőpiac armozgalma nem tart lépést az effektív forgalomban néhány nap óta észlelhető hausszal. A márcziusi búzát ma reggel felhajtották ugyan 9 forint 76 krajczárig, de a pontnál már jelentkezett a kisebb spekulánsok tömege, amely a nyereséget akarta magának biztosítani és így estig a kurzus ismét visszasüllyedt 9 forint 68 krajczárig. A napi áremelkedés tehát ismét veszendőbe ment.

A contreminet nagyon felbuztatta az az ár, amelyet egy tétel 76 kilogrammos román búzáért fizettek. E háromezer métermázsát ugyanis megvásárolta egy spekuláns 7 forint 75 krajczáron transito, azaz vámmal 9 forint 55 krajczáron. Ez ár tényleg semmiféle arányban sincsen a magyar buza jegyzéseivel és utaltak ennek révén a várható nagy oláh importra, amely — ime — még ily kedvezőtlen árak mellett is lehetséges, sőt hasznot hajtó. Csakhogy a kérdéses tétel nem is annyira buza, mint inkább kétszeres volt, amennyiben legalább is husz százalékos rozst tartalmazott. Ez eladás tehát zsinórmértékül egyáltalában nem szolgálhat.

A legmagasabb ár ma különben 10 forint 85 krajczár volt, 76 kilogrammos magyar búzáért pedig 10 forint 20—50 krajczáros árakat fizettek. Amíg ily jegyzések kerülnek felszínre, addig a márcziusi buza mostani kurzusát, hogy sokat ne mondjunk — lehetetlen túlzottan deklarálni.

A maihoz hasonló áralakulás, hogy tudniillik a készáru ára emelkedik, a határidő pedig megállapodik, még növeli ugyan azt a disparitást, amely az effektív és a papirbúza között fennáll, de e visszas állapot csak amellett bizovít, hogy a határidőpiacon most nincs is tulajdonképpen komoly üzleti forgalom, hanem csak a coullisse pályázik egy-két krajczáros napi-stornokra.

A többi cikkben ugy a határidő, mint a készáru forgalomban kevés üzlet volt, alig változott árak mellett.

Amerikából jelentették, hogy a Bradstreets szerint az Utio visible supplyje kitett ezer bushelben:

	e héten	mult héten	különbség
buzában	33930	31870	+ 2060
tengeriben	32099	33198	- 1099

A spekulációt a buzaállomány aránylag gyenge növekedése ki nem elégítette és az árak fél centtel emelkedtek. A continentális piacok nem rektifikálták a „hausse mozgalmat“ és Liverpool kivételével, ahol a redwint ára fél pennyvel csökkent, mindenütt változatlanok maradtak az árak.

Előfordult készáru-eladások.

Buza. Tiszavidéki: 400 mm. 80 k. 10.80 frton, 800 mm. 79.5 k. 10.80 frton, 1100 mm. 79.5 k. 10.81 1/2 frton, 500 mm. 79.5 k. 10.70 frton vegyes, 200 mm. 79.5 k. 10.75 frton vegyes 500 mm. 79.5 k. 10.80 frton, 100 mm. 80 k. 10.70 frton sárga, 100 mm. 79 k. 10.80 frton, 100 mm. 79 k. 10.80 frton, 100 mm. 79 k. 10.85 frton, 100 mm. 79 k. 10.75 frton, 100 mm. 79 k. 10.60 frton sárga, 400 mm. 79 k. 10.80 frton, 100 mm. 78 k. 10.40 frton sárga, 100 mm. 78 k. 10.65 frton, 200 mm. 78 k. 10.60 frton, vegyes, 100 mm. 77 k. 10.55 forinton, 2000 mm. 76 k. 10.55 frton.

Pestvidéki: 100 mm. 80 k. 10.70 frton sárga, 100 mm. 80 k. 10.80 frton, 500 mm. 79 k. 10.80 frton, 500 mm. 79 k. 10.62 1/2 frton vegyes, 500 mm. 79 k. 10.80 frton, 100 mm. 78.5 k. 10.55 frton vegyes, 200 mm. 78 k. 10.55 frton vegyes, 100 mm. 78 k. 10.55 frton vegyes, 500 mm. 78 k. 10.50 frton vegyes, 100 mm. 78 k. 10.47 1/2 frton vegyes, 100 mm. 78.5 k. 10.55 frton vegyes, 400 mm. 78 k. 10.70 frton, 100 mm. 77.5 k. 10.45 frton sárga, 200 mm. 77 k. 10.50 frton sárga, 150 mm. 77 k. 10.55 frton sárga, 2900 mm. 77 k. 10.70 frton.

Fehérmegyei: 200 mm. 78 k. 10.55 frton sárga.

Felsőmagyarországi: 100 mm. 78 k. 10.55 forinton sárga, 100 mm. 78 k. 10.60 frton, 190 mm. 76 k. 10.20 frton, 1000 mm. 79.2 k. 10.62 1/2 forinton.

Becskeréki: 2000 mm. 76.8 k. 10.15 frton.
Bácskai: 250 mm. 76 k. 10.50 forinton, 2200 mm. 74.5 k. 10.20 frton, 1700 mm. 74.2 k. 10.15 frton, 500 mm. 74 k. 10.25 frton.

Makói: 2600 mm. 77.4 k. 10.62 1/2 frton.
Danai: 2300 mm. 74 k. 10.10 frton.

Raktári: 1400 mm. 79 k. 10.70 frton, 1800 mm. 78.5 k. 10.70 frton, 1400 mm. 78.5 k. 10.70 1/2 frton, 1400 mm. 78 k. 10.72 1/2 forinton.
Szerbiai: 3500 mm. 76.8 k. 8.55 forinton transito.

Román: 3000 mm. 76 k. 7.75 frton transito. Mind három hónapra.

Zab. 100 mm. 6.— frton, 200 mm. 5.37 1/2 forinton, 300 mm. 5.77 1/2 forinton, készpénzfizetés mellett.

Rozs. (uj) 100 mm. pestvidéki Budapest par. 8.15 frton. 200 mm. pestvidéki Bpest 8.10 frton, 300 mm. pestvidéki Bicske 8.— forinton készpénzben.

Tengeri. (ó) 3000 mm. oláh Budapest 5.45 forinton, 100 mm. (uj) Verseck 3.40 forinton készpénzben.

Arpa. (uj) 100 mm. takarmány Budapest par. 6.45 frton készpénzben.

Hivatalos készárujegyzések.

Arva	Hivatalos	100 kgr. készpénz-ára	100 kgr. készpénz-ára	
			frtől frtg	frtől frtg
Buza	uj tiszavid.	74	10.30	10.40
		78	10.55	10.65
		80	10.80	10.85
	" pestvidéki	74	10.25	10.35
		76	10.25	10.35
		78	10.50	10.60
		80	10.75	10.80
	" fehérm.	74	10.30	10.40
		78	10.55	10.65
		78	10.55	10.65
80		10.80	10.85	
" román	76	7.65	7.70	
	77	8.40	8.45	
roz	elsőrendű 70—73	8.10	8.15	
	másodr.	8.05	8.10	
arpa	takarm. 60—62	6.20	6.50	
	szeszifőz. 62—64	6.80	7.60	
zab	uj	39—41	5.75 6.10	
	tengeri ó	bánási	5.50 5.55	
repeza	másnemű	5.15 5.50		
	káposzta	12.25 12.75		
	másnemű	—	—	

Hivatalos határidőjegyzések.

Arva	Határidő	Déli tőzsde zárulása				Leszámlolt árfolyamok
		november 10-én péntek	november 9-én	november 8-én	november 7-én	
buza	október	—	—	—	—	—
	november	—	—	—	—	—
roz	márczius	9.69	9.71	9.68	9.70	—
	október	—	—	—	—	—
tengeri	márczius	8.28	8.30	8.27	8.29	—
	október	—	—	—	—	—
zab	május	4.69	4.71	4.67	4.69	—
	október	—	—	—	—	—
repeza	márczius	5.97	5.99	5.98	5.96	—
	augusztus	12.60	12.70	12.60	12.70	—

Előfordult határidőkötések.

Délelőtt. Buza márczius 9.74—73—76—67—9.70 frton. Rozs márczius 8.31—33—8.29 frton. Tengeri május 4.72—4.69 frton. Zab márczius 5.98 frton.

Délután. Buza márczius 9.68—67—66—67—68—69—9.68 forinton. Rozs márczius 8.28—26—24—25—8.26 forinton. Tengeri május 4.68—4.69 forinton. Zab márczius 5.96—5.97 frton.

Raktárállomány:

Közraktár: Buza 84700 mm. Rozs 3400 mm. Arpa 46300 mm. Zab 25600 mm. Tengeri 7900 mm. Liszt 9400 mm.

Raktárház: Buza 26888 mm. Rozs 2975 mm. Arpa 103 mm. Zab 1112 mm. Tengeri 360 mm. Liszt 102 mm.

Silos: Buza 12000. Tengeri 500.

BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDE.

Budapest, november 10.

A mai tőzsdén az irányzat gyengült. Salisbury lord tegnapi beszéde azt a benyomást keltette, hogy az angol-francia viszonyok még nem javultak annyira, hogy a politikai láthatár teljesen ment legyen a felhőkől. Emellett a pénzpiac alakulása is gondot okoz. Az üzlet további folyamában az irányzat külföldi magasabb árfolyamokra kevéssel javult. A helyi piac értékei keveset változtak.

Az előtőzsdén: Magyar hitelrészvény 384.30 383.75, Jelzálogb. 245.—244.75, Leszámloló bank 258.25—259.—, Osztrák hitelrészvény 355.30—354.20, Osztrák magyar államvasut 358.60—355.50, Közúti vaspálya 367.—365.25 Rimamurányi 267.25—269.—, Salgótarjáni 609.— forinton.

A déli tőzsdén előfordult kötések: Koronajáradék 97.95—98.—, Kereskedelmi bank 1118; Salgótarjáni közszénbánya 608—609, Közúti vasut 366.—365.25, Villamos vasut 226.50—227.—, Magyar hitelrészv. 383.90—383.25, Magyar ipar- és keresk. bank 101.—100.—, Magyar jelzálogbank 244.75—244.50, Magyar leszámloló bank 257.75—257.25, Rimamurányi 268.—267.—, Osztrák hitelrészvény 354.50—354.—, Osztrák-magyar államvasut 356.50—355.30, Bankverein 101, Fiumei hitelbank 90, Molnárok és sütők 242, Brassói cellulosa 118.

Dijbiztosítások: Osztrák hitelrészvényekben holnapra 1.50—2.— forint, 8 napra 4.—5.— frt, november utóljára 6—7.— forint.

Délután 1 óra 30 perczkor zárulnak:

	nov. 10.	nov. 9.
Magyar aranyjáradék	119.10	119.10
Magyar koronajáradék	97.95	98.80
Magyar hitelrészvény	353.25	384.25
Magyar ipar és keresk. bank	99.50	102.50
Magyar jelzálogbank	244.50	244.50
Magyar leszámloló bank	257.75	258.—
Rimamurányi vasut	267.25	269.—
Osztrák hitelrészvény	354.—	355.—
Déli vasut	68.50	68.50
Osztr.-magyar államvasut	355.75	356.50
Közúti vaspálya	365.50	367.50
Villamos vasut	226.—	226.—

Délután 4 óraker zárulnak:

	nov. 10.	nov. 9.
Osztrák hitelrészvény	354.60	354.70
Magyar hitelrészvény	383.60	384.25
Osztr.-magyar államvasut	356.—	356.20
Leszámloló bank	257.50	258.25
Rimamurányi vasut	267.25	268.25
Közúti vaspálya	365.50	367.50
Villamos vasut	226.50	226.—

TERMÉNY- ÉS ÁRUTÖZSDÉK.

Budapest, november 10. Zsiradék ára változatlan. Szilva és szilvaíz irányzata lanyha.

Hivatalos jegyzések.

Table with columns for 'Faj' (Type), 'Ar 100 kbs.' (Price per 100 lbs.), and 'Ar 100 kbs.' (Price per 100 lbs.). Rows include various types of oil, flour, and other commodities.

Budapesti vásárcsarnok.

Budapest, november 10. A vásári forgalom: Husnál forgalom élénk, árak emelkedtek. Baromfiánál csendes, árak változatlanok. Halban lanyha, árak változatlanok. Tej és tejtermékek szilárd, árak változatlanok. Tojásnál lanyha, árak emelkedőben. Zöldszénél lanyha. Gyümölcsnél élénk, árak változatlanok. Fűszereknél csendes. Időjárás derült, hűvös. A központi vásárcsarnokban nagyfokú eladott élelmi cikkek hivatalos árjegyzése a következő: Hus. Marhabús hátulja I. 50-54 ft. II. 46-50 ft. Birkahús hátulja I. 35-40 ft. II. 31-38 ft. Borjúhús hátulja I. 65-70 ft. II. 60-65 ft. Sertésbús iszorendű 50-52 ft. vidéki 40-45 ft. (Mindenkint 100 kil. nkint). Kolbász füstölt 50-60 kr (kilónkint). Sertészsír bordóval 58-60-59-5 ft (109 kilónkint). — Baromfi (élő). Tyúk I pár 1.20-1.40 ft. Csirke I pár 0.60-1.20 ft. Lud hizott kilónkint 50-55 ft. — Különlétek. Tojás I. kúta (1449 db) 39-0-41.0 ft. Sárgarépa 100 kötsz 1.60-3.50 ft. Petrezselyem 100 kötsz 1.10-1.40 ft. Lencse m. 100 kiló 7-9 ft. Bab nagy 100 kiló 7-9 ft. Paprika I. 100 kiló 30-60 ft. II. 20-30 ft. Vaj I. rendű kilónkint 0.75-0.80 ft. Tészte-vaj kilónkint 0.95-1.10 ft. Burgonya, rózsa, 100 kiló 1.70-2.20 ft. Halak. Harsa (élő) 0.80-1.00 ft. 1 kiló. Csuka (élő) 0.60-1.00 ft. 1 kiló. Ponty dunai 0.50-0.60 ft.

KÜLFÖLDI GABONATÖZSDÉK.

Bécs, november 10. Jobb new-yorki jegyzésekre az irányzat szilárdabb lett. Buza tavaszra 9.55-9.54 forinton, zab tavaszra 6.23-6.25 forinton, tengeri május-juniusra 4.97-4.99 forinton köttetett.

Hivatalosan jegyeztek:

Buza tavaszra 9.54-9.55, rozs tavaszra 8.26-8.28, tengeri május-juniusra 4.95-4.97, zab tavaszra 6.22-6.24 forinton.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTÖZSDÉK.

Bécs, november 10. Kedvezően külpolitikai hírekre a mai tőzsde lanyhán indult és csak a déli tőzsdén javult a hangulat jobb berlini árfolyamokra. Bányapapírok általában szilárdak voltak.

Az előtőzsdén: Osztrák hitelrészvény 354.75-354.—, Anglo-bank 154.25, Union-bank 292.50, Osztrák-magyar államv. 356.35-355.25, Déli vasut 68.50-69.12, Alpesi bánya 179.70-178.30, Fegyvergyár 191.—, Tramway 568-563, Prágai vasipar 845-848. Májusi járadék 101.—, Osztrák koronajáradék 101.45, Török sorsjegye 59.90-58.70 Brüxi közszénbánya 348-357, Német márka 58.93 forinton.

A déli tőzsdén: Osztrák hitelrészvény 354.12, Anglo-bank 154.25, Bankverein 261.—, Union-bank 292.50, Landerbank 224.—, Osztrák-magyar államv. 355.75, Déli vasut 69.37, Elbevolgyi vasut 260.—, Északnyugoti vasut 245.—, Török dohányrészvény 122.—, Alpesi bánya 178.70, Májusi járadék 101.—, Török sorsjegye 58.50, Német márka 58.93 forinton.

Délután 2 óra 30 perczkor jegyeztek: 4 2/3%-os papírjáradék 101.—, 4 2/3%-os ezüstjáradék 100.80, 4%-os osztrák aranyjáradék 119.65, Osztr. koronajáradék 101.45, 1860. sorsjegye 140.50, 1864. sorsjegye 196.—, Osztrák hitelsorsjegye 200.50.

Osztrák hitelintézeti részvény 354.50, Angol-osztrák bank 154.25, Union-bankrészvény 292.50, Bécsi Bankverein 261.—, Osztrák Landerbank 223.50, Osztrák-magyar bank 913.—, Osztrák-magyar államvasut 356.12, Déli vasut részvény 69.50, Elbevolgyi vasut 259.75, Dunagőzhajózási részvény 418.—, Alpesi bányarészvény 178.90, Dohányrészvény 122.25, 20 frankos 9.54 1/2, Császári kir. vert arany 5.72, Londoni váltóár 120.65, Német bankváltó 58.92, Tramway 561.—, Az irányzat szilárd.

Bécs, november 10. A déli tőzsde zárulta után jegyeznek: Osztrák hitelrészvény 354.87, Anglo-bank 154.50, Bankver. 262.50, Union-bank 292.50, Landerbank 224.—, Osztrák-magyar államvasut 356.25, Déli vasut 70.—, Elbevolgyi vasut 260.—, Északnyugoti vasut 244.75, Török dohányrészvény 122.—, Alpesi bánya 179.—, Májusi járadék 101.—, Töröksorsjegye 59.—, Német márka 58.96 forint.

Frankfurt, november 10. (Zárlat.) 4 2/3%-os ezüstjáradék 85.25, 4%-os osztrák aranyjáradék 101.30, 4%-os magyar aranyjáradék 101.35, magyar koronajáradék 97.95, osztrák hitelintézeti részvény 298.75, osztrák-magyar bank 771.—, osztrák-magyar államvasut 300.—, déli vasut 61.87, bécsi váltóár 169.52, londoni váltóár 204.52, Párisi váltóár 80.65, bécsi Bankverein 222.87, Union-bank részvény 246.50, villamos részvény 134.75, 3%-os magyar arany-kölcsön 87.45, Alpesi bánya részvény 150.50, 4 2/3%-os papírjáradék 85.60. Az irányzat meglehetősen szilárd.

IDŐJÁRÁS.

A m. kir. országos meteorológiai intézet távlati jelentése 1898. november 10-én reggel 7 órakor

Table with columns for 'Állomások' (Locations), 'Légnyomás mm. 700' (Pressure), 'A hőmérséklet Celsiususban az árnyék alatt' (Temperature), and 'Csapadék mm.' (Precipitation). Lists various cities and their weather conditions.

Az északi feltelegi depresszió a légneműt Oroszországban jelentékenyen süllyesztette s azáltal a délkeleti maximum is veszített intenzitásából. Az európai időjárás, némi csekély csapadéktól eltekintve, amely Angliában, Oroszországban és az Adria környékén esett, általában száraz. Hazánkban is tart a száraz idő. Csupán a tenger mellékén volt jelentéktelen eső. Az éjjeli lehűlés fokozódott, sőt Erdélyben Gyenge fagy is. Az időjárásban egyelőre lényeges változás nem várható.

VIZÁLLÁS.

— November 10-én. —

Table with columns for 'Folyó' (River), 'Vízszint' (Water level), 'Vízszint' (Water level), and 'Vízszint' (Water level). Lists various rivers and their water levels.

Iszt. magyarizált: * = Jéges víz, + = Ölelet, - = J. alát, < = Száraz, > = Apadt, ? = Kölség. Megjegyzések: Csapadék nem volt sehol. A Duna Budapesttől Mohácsig és Drenkóvártól árad, a többi helyeken apadt. A Tisza Tokajtól Csongrádig árad, egybeült apadt. A Dráva és Száva apadtak. Felelős szerkesztő: Kálnoki Izidor.

SZÍNHÁZAK.

Budapest, 1898. péntek, november 11-én.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Évi bérlet 120. Havi bérlet 9.

Himfy dalai.

Vígjáték 3 felvonásban, egy előjattal. Írta: Berczik A.

Személyek

Kisfaludy Sándor Mihályfi, Kisfaludy Károly Dezso, Özevgy Iróné Rákosi, Szegedy Róza Cs. Alszegi, Bay Annuska Ligeti J., Rusty Antal Vízvári, Bazzerdy Kálmán Császár, Jolán neje Csillag T., Takács József Horváth, Skublies Imre Nádor B., Fehér György, pap Bakó, Szalóky Péter Zilahi, Horváth János Egryssy, Gull József Földi, Nagy Pál Latabár, Nagy Pálné Vízváriné, Jankó Leányk Doré M., Bogay Lászlóné Gyöngy, Stanczi Leánya Vissárhegyi, Agh Ferencz Gabányi. Kezdeté 7 órakor.

VÁRSZÍNHÁZ.

Nagy bérlet 17. Havi bérlet 5.

A király mondta.

Víg-opera három felvonásban. Szerzőt írta Gondné Edmundo. Fordította Huszár Imre. Zenéjét szerzelte Delibes Leo.

Személyek:

Fenit Kerész, Moncontour Hegedűs, Mton Mihályi, Meluszac háró Kornal, Gauthr, tőkepénzes Várady, Pacóme Dalnoki, Fla. anbel Kazár M., La Bluetó Hölgermann, Javello Abonyi, Morcontour Váent V., Phylom, Jo Payer M. Kezdeté 7 órakor.

VIGSZÍNHÁZ.

809. szám. — 809. szám.

A végrehajtó.

Bobozát 3 felvonásban. Írták Sylvania és Artus. Fordította dr. Bélt Izidor.

Személyek:

Chéradamo Hegedűs, Octavio Nikó L., Brocotel ügyvéd Tapolczai, Antolotte Molnár R., Langlo Szeregy, Pimpa Gyöngyi, Kypiló Kazalczky, Cyprion Dolli E., Marianne Boross. Kezdeté 7 és fél órakor.

MAGY. KIR. OPERAHÁZ

Zárva.

NÉPSZÍNHÁZ.

Bibliás Asszony.

Operetta 3 felvonásban, 4 képből. Szövegét írta Antony Mars és Maurice Hennequin. Fordította Hellai Jenő. Zenéjét szerzelte Victor Roger.

Személyek:

III. Ernő Németh, Chatellerault Szirmai, Bouangeny herceg Solymosi, Pomblichet Lubinszky, Tronitz gróf Kovács, Celestin, karmester Tollagi, Orag herő Ujvári, Jolivet Várnai, Pongiband Horváth M., A pártármester Horváth V., Chatellerault Edith Küry Klára, Thea, tánczos Z. Bardi, Maréchalné M. Csatai, Sarah Paulson Gazi M., Pamela Harmath L., Carmen Makkos E., Terez Vidorné. Kezdeté 7 órakor.

KISFALUDY SZÍNHÁZ.

Deborah

a szép zsidó lány. Korrajz 4 felvonásban. Írta Mosenthal. Kezdeté 7 órakor.

Színházi műsorok a 15. oldalon.

Belégzési kurák

orr-, gége-, torok- és mellbetegeknek, gleichenbergi minta szerint berendezett

belégzési intézet József-körut 10.

Dr. Ziffer gleichenbergi főorvos szakszertő vegelőse mellett Felvételt 10-12 és 3-4-ig. A felvett betegek a kurát a nap bármely szakában használhatják. 1402

Az uri közönségnek legjobban ajánlom ruhabérleti rendszeremet Deutsch F. Károly, Andrássy-ut 1.

A Kőbányai Király-Sörfőző dr. Korányi és dr. Köllý egyetemi tanár urak által gyógyszerelőkre ajánlott „Góliát-Malátasöre” Idegbeszékben, vörzegénységben, emésztési zavarokban, gyengeségben stb. kiváló sikerrel használható. Legkellemelebb üdítő-ital. Megrendelhető a gyári irodában Kőbányán, vagy a városi irodákban VII., Kertész-utca 46.

A budapesti értéktőzsde hivatalos árjegyzései 1898. október 10-én.

Table with multiple columns listing market prices for various securities, bonds, and commodities. Columns include 'Állampapírok', 'Záloglevelek', 'Eisőbbségek', 'Részvények', and 'Takarékpénztárak'. Each entry lists the instrument name and its corresponding price in 'pénz' and 'ár'.

Advertisement for 'UJSÁGIRÓK SORSJÁTÉKA' (Newspaper Lottery). Features a large star graphic with '100.000 KORONA' in the center. Text includes 'MINDEN SORSJEGY UTÁNPÉNZTÉS NÉLKÜL MINDA 6 HUZÁSON JÁTSZIK' and 'EGY SORSJEGY ÁRA: 1 KORONA'. Mentions the draw date as 'Huzás már 1899. január hó 4-én'.

Advertisement for 'Csillag Anna' featuring an illustration of a woman in a long dress. Text includes 'EN Csillag Anna' and 'akinek 185 cm. hosszú óriási Loreley-haja saját találmányú kenőcsöm 14 havi használatától nőtt meg.'.

Advertisement for 'Blaha Lujza pipere-crème' featuring an illustration of a woman's face. Text includes 'Blaha Lujza pipere-crème' and 'Ezen Blaha Lujza pipere-crème egy Unnepelt nagy művésznőnek...'.

Advertisement for 'Dr. GARAI ANTAL' featuring a portrait of the doctor. Text includes 'TITKOS BETEGSÉGEKET', 'Dr. GARAI ANTAL orvos, sebész, szemész- és szülész-tudor', and 'Népszerű utmutató'.

Színházi műsorok.

	Közös Színház	N. M. Színház	Vigadószínház	Kisvárosi Színház	Magyar Színház	Vár-galéria
Szombat	Sok hűhó seranóért	Alár	Aeneas pápa	Bibliás asszony	A garasos kisasszony	A király mondta
Vasárnap d. u.	Széchy Mária	—	Órult vagy szent	Két tascó	Corignanék válópöre	—
Este	A hol unathoznak	Sevilla-i barbély Tous les trois	A végrehajtó	Ingyenlők	A garasos kisasszony	—

Ékszerek.

Egy valódi felvétel aranyl. óra 4 frt 50 kr.
Egy ujjazüst duplafedelű rem. óra 5 . 35 .
Egy valódi tulazüst anker rem. óra 9 . 50 .
14 kar. arany karika v. köves gyűrű 2 . 80 .
és teljebb

BLATT HENRIK

óra- és ékszer gyári-raktárban
Buda-est, VIII. ker., József-körút 59.
Videki megrendelések csak utánvét mellett pontosan teljesíthetők. Minden tárgy valódiságaért jótállást vállalok.

Gyógyszertárain készítményei a parisi, bordeauxi és brüsseli kiállításokon nagy arany érmeikkel és díszoklevéllel lettek kitüntetve.

Fontos tüdőbetegeknek.

Az egyedüli bevált szer a tüdő és légzési-szerveket megbetegedése ellen a Kanton Péter fonyó-kivonata. Biztos siker. Számos elő-merő levél első-rangu orvosoktól és előkelő egyenektől. Ára 1 liter 25 frt, 1/2 liter 12 frt 50 kr. 1/4 liter 6 frt 25 kr.
Aszapot feltisztító szappan eltávolít minden foltot (zsír, szurek, kocsikenőcs, fénfa) bármely ruhából. Ára dbonkint világos ruha részére 5 korona, sötét ruha részére 2 korona.

Sterin rozsda feltvív, eltávolít minden rozsda foltot a fehérneműből a szövet rongálása nélkül. 1 üvege 2 korona. Tisztító szereim ártalmatlanságáért és hatf. saért jótállók. Utasítás ingyen. Valódi egyedül a készítőnél

BECKER JÁNOS gyógyszerész
Bécs. (Terornálmege.) Posta-, vasut- és távirat-állomás.

Nagy bolthelyiség

a József-körút legélénkebb helyen kiadó.

Czim a kiadóhivatalban.

Megrendelhető:

1. Utánvéttel bérmentre.
2. Két forintos havi részletre a megjelenti 12 kötet egyszerre szállítva.
3. Egy forintos havi részletre egyelőre 6 kötet szállítva, 10 részlet lefizetése után további 6 kötet.

Mikszáth Kálmán művei:

- I. A fakézfés vármegye.
- II. Az apró geuty és a nép.
- III. Kezdetes uralkék.
- IV. Pipacsok a buzában.
- V. Tavaszi röggyök.
- VI. Urak és parasztek.
- VII. A kőföldcsudák.
- VIII. Glab és folyosó.
- IX. A beszélt köntös.
- X. Perya.
- XI. Lovagvajak, kis primás.
- XII. Katángy Mezőhárt levelei

Mikszáth Kálmán
összegyűjtött munkái.

Olcsó egyöntetű diszkkiadás
12 kötetben

A gyűjtemény ára
diszkötésben **36 frt**

A kötetek fényesen vannak kiállítva, piros vagy barna kötésben.

Méltóztassék az alábbi rendelőlapot levágni és aláírva lapunk kiadóhivatalához beküldeni.

A Révai Testvérek kiadói Intézet Részvény-társaságnak Budapeston. Megrendelem a t. Társaságtól az „Országos Hírlap” kiadóhivatala útján.

MIKSZÁTH KÁLMÁN összegyűjtött munkáit
12 diszkötésű kötetben 36 forintért.

a) Utánvételi bérmentre.
b) 2 frtos havi részletfizetés mellett, a 12 kötet egyszerre való szállítását kívánva.
c) 1 frtos havi részletfizetés mellett, olyképen, hogy 6 kötet azonnal szállítottassék, a további 6 kötet pedig 10 részlet kifizetése után.
Az első részlet utánvételre szándékosan be, a továbbiak 100 hótól mindaddig fizetendők a Társaság pénztárával Budapeston, míg a má. vételára teljesítve nincs. A részletfizetések be nem tartása esetén az írás. levél a Társaság az esetleges ömveget postai megbízás útján, a postaköltségek hozzászámítása mellett beszélni. A részletek elmulasztása esetén a részletfizetési kedvezmény megszűnik és a gyűjteménynek teljes vételára esedékesnek válik. A gyűjteménynek a befizetett részletek által még nem fedezett része a részvény-társaság tulajdona marad.

Lakhely: _____ Név: _____
Közet: _____ Állás: _____

Kávé-magazin Budapest.

KÁVÉ
ÉS
TEA

elvámolva és bérmentve teljesen költésmentesen házhoz szállítva, Budapestről vagy Fiuméből.

4 1/2 kiló Kuba kávé . . . 6 frt. 50 kr.
4 1/2 kiló Mocca kávé . . . 6 frt. 50 kr.
4 1/2 kiló Java kávé . . . 6 frt. 50 kr.
4 1/2 kiló Gyöngy kávé . . . 6 frt. 80 kr.
4 1/2 kiló Portorico kávé . . . 5 frt. 80 kr.
1/4 kiló Császár kev. tea 1 frt. 55 kr.
1/4 kiló Törmeléktea . . . — frt. 95 kr.

egy-egy fajtát külön vagy vegyesen is küld

Belák István
Budapest, VII., Rottenbiller-u 4.
Telefon 61-75.
Átmeneti-raktár FIUME.

Bel- és külföldi
hiros gyártmányu zongorák, pianinók és harmóniumok
legdusabb választékban a Zenepalotában

STERNBERG ARMIN és TESTVÉRE
cs. és kir. udvari szállítók.
Zongora-termek
Kossuth Lajos-utca 22. szám a.
(Károly-körút sarkán). Zenepalota.
Nagy kölcsönző intézet,
Zongorahangolási és karbantartási évi bérletek a fővárosban. Egyszeri hangolás 2 frt. Javítások pontosan teljesíthetnek.

„Ideg- és nemibetegségek”

elnevezése alatt rejthő különféle legelhanyagoltabb bántalmak, a vér infekcionális betegségei, valamint bármily nagyfokú gyengeségi állapotok (impotenzia) ellen páratlan sikertű gyógyhatásai folytán legmegelőzhetőbb ajánljuk

Dr. Mitzger Tivadar
Hírneves hydro-elektrotherapiai rendelő-intézetét
Budapest, Zerecz-körút 44. sz. l. em.

Az intézet, mely a maga nemében páratlanul áll, a modern Hygiea s orvosi technika elsőrendű vívmányai szerint a kor-szakkalkoló „Kataphorase” gyógy mód alapján nagyszabásu gyógytermekkel van berendezve és a legrovidebb idő alatt gyógy-korok, állandó és teljes gyógyulást biztosít.
Tapasztalt, gyors és biztos eredmények folytán honorárium teljes gyógyulás után fizethető.
Az intézet nyitva d. a. 8-1-ig d. u. 2-8-ig.
Levelekre díjmentesen válaszolunk.
Külön váró- és gyógytermek, külön be- és kimenet.

AZ ORSZÁGOS HIRLAP APRÓ HIRDETÉSEI

Minden szó 2 krajczár.

Kiadóhivatal:

Előrefizetendők készpénzben, levélbélyegeken vagy postautalványon.

Vastagabb betűkből szedve 4 krajczár ha a hirdető címét is közli a hirdetésben, vagy a választ poste-restante kéri, akkor minden közlés után még 30 krajczár kincstári bélyegilleték is fizetendő. — Czólszerű az apró hirdetést postautalványon beküldeni s a szöveget az utalvány szelvényére írni; esetleg közönséges levélben is lehet a szöveget s a levéljegyeket beküldeni. Mindenki könnyen kiszámíthatja az apróhirdetés árát.

VII. kerület, József-körút 65. szám.

LEVELEZÉS.

Muczuskám. A zivatart szőlőszedéskor megelőzni. Ha a jöttöm, hogy belsőben forrong valami, mely ha látom, eszemre az emlékeimet is, melyet a kegyelet lelkemben megfogott. Nem haragszom rád, csak önmagamot sajnálom, mert egy illúzióval lettem szegényebb. Isten veled. Robert. — 6774—1

Jnéz. Hagyottam eddig, mert megutáltam önmagamat megmagánta eszemet, melyet pedig egy mélyen hittem lelkemben, gondoltam, hogy azt semmiféle körülmény nem tántoríthatja meg. Tízévekkorom óta neveltem ezen eszemre, és apóttam azt biven és így nem csoda, hogy huszkeszelem küzeletembe halt szerelmek. Mind két évez oly erős bennem, hogy inkább a halált kívánom, semmint ezen kínsírt ismét átélnem. De végre gyozott nagy szerelmem, megtagadtam a nyugmat, megtagadok mindent, csak te légy az enyém. — Készítsd eló utamat atyódnál és en megörve az alázatosságtól, térdenálva fogok könyörögni a te kezéd ért. Sohase lehetek elég halas a szernek, hogy ily gondviselőt küldött nekem, mint te vagy. Tartson meg az Ursten az en legnagyobb boldogságomra. Lorenzo. — 6776—1

Grete. Magja 2 level van örökre változatlanul szerető Faustodtól. — 7003—1

HÁZASSÁG.

Jspán, kinek biztos állása és jó jövedelme van, szeretne házasság czéljából egy csinos, egyszerű, lehetőleg falusi leánnyal megismerkedni. Közönyt nem kíván. Csakis igen komoly leveleket kér. „Falusi otthon” jelige alatt. — 6750—2

ALLÁST KERES.

Házmester, 42 éves, gaz- és vízvezeték-, telefon- és telegrafkezelő állást keres egy nagyobb házban. Ajánlatok „Házmester” czim alatt kéretnek a kiadóhivatalba. — 6710—3

Bármilyen írásbeli munkák végzését, levelek másolását, vagy czimszalag írását vállálja szerény igényű fiatal ember. Czim a kiadóhivatalban. — 6651—3

Gyakorlott építész állást keres Szives megkereséseket a kiadóhivatalba kér. „Építész” czim alatt. — 6690—3

Jspáni állást keresek, gyakorolt és óvadékképes vagyok. Czim a kiadóhivatalban. — 7007—3

ALLÁST KAPHAT.

Zárs kerestetik egy igen jól jövedelmező nagy vállalatához 3—4000 frttal — Bővebbet személynesen. Levelek a kiadóhivatalba intézendők „Szerencse” jelige alatt. — 6780—4

Okleveles óvónő kerestetik pusztára egy kis leány mellé, ki az elemi iskolai tantárgyakat s tanítani képes. Zongorázni tudók előnyben részesülnek. Ajánlatok a kiadóhivatalba intézendők „Óvónő” jelige alatt. — 6742—4

Kisasszony, ki már művirág-üzletben alkalmazva volt és e szakmát teljesen érti, állandó alkalmazást nyer. — Ajánlatokat a kiadóhivatal közvetit „Művirág-üzlet” jelige alatt. — 6748—4

Élőkelő fővárosi szabó-műhelyben tisztességes házból való tanulóleány azonnal felvételt. Czim a kiadóhivatal. — 6455—4

OKTATÁS.

Magyar Gyorsíró Egyesület gyorsírói tanfolyamain i. hóban özv. Mezeyné-Bányai Amandá okl. tanítóó személyes vezetésével új magyar levelező-, vita- és német kurzusok kezdődnek. Nő és férfi jelentkezőket e gyorsírási-, továbbá Remington-gépirási tanfolyamokra korlátolt számban felvesz Glogowski és Társa Erzsébet-tér 16 sz. — 6979—5

Correpetitornak ajánkozik gymnásiumi vagy kereskedelmi iskolai tanulóhoz egy kereskedelmi is végzett joghallgató. Czim a kiadóhivatalban. — 6416—5

Joghallgató hármly otthon végezhető munkát elfogad igen olcsó áron. Szives megkereséseket a kiadóhivatalba kér „Megbízható” czimen. — 6606—5

ELADÁS.

Elegáns menyasszonyi ruha olcsó áron eladó Czim a kiadóban. — 2088—8

Amerikai szőlőtelepítők figyelmébe a legjobb gyökerező fás szőlőgyertyákat: gyökerező és sima amerikai szőlővesszőket árjegyzék szerint ad el Elek Árpád Sajó-Szent-Péteren. — 2249—8

VÉTEL.

Kályha, maidingi vagy cserép, jó karban levő megvételre kerestetik. Ajánlatok „Kályha” jelige alatt és az ár kitüntetésével, a kiadóhivatalba kéretnek. — 6726—9

Házi verki olcsó áron kerestetik megvételre. Czim a kiadóban. — 6704—9

Kétkerekű kéziköcsi, használt, olcsó áron kerestetik megvételre. Czim a kiadóhivatalban. — 6708—9

KIADÓ SZOBÁK.

Teljes ellátást kaphat két fiatal ember ez ideig tanúvra egy tisztességes ízt. családnál, közel az Erzsébet-körút és a Barcsay-utcához. Czim a kiadóban. — 5914—10

Kerepesi-uthoz közel a Szentkirály utcában egy csinos, tiszta 2 ablakos szoba kiadó. Czim a kiadóhivatalban. — 6682—10

A Kerepesi-uton egy kényelmes 2-ablakos utcai szoba kiadó, teljes ellátással együtt havi 45 forintért. Czim a kiadóhivatalban. — 6144—10

LAKÁS KERESTETIK.

Üzlethelyiség kerestetik, nem nagy. Lehetőleg a belvárosban, november 1-ére. Arral ellátott ajánlatok kéretnek „Elegáns” czimen a kiadóhivatalba. — 6466—11

SZOBA KERESTETIK.

A VI. kerületben keres egy fiatal ember lehetőleg intelligens családnál tiszta és csinosan bútorozott szobát I. vagy II. emeleten. Levelet a kiadóhivatalba kérek „VI.” jelige alatt. — 6080—12

HITEL—PÉNZ.

Sürgösen kerestetik 200 frt kölcsön egy jóállású hivatalnoknak. Levelet a kiadóba kérek „Pontos” jelige alatt. — 6784—14

KIADÓ BOLTHELYISÉGEK.

Jrodának, műhelynek, divatszalonnak, remnek, magániskolának vagy nagy lakásnak alkalmas nagy helyiség 1-ső emeleten azonnal kiadó. Czim a kiadóhivatalban. — 3662—17

Nagy bolthelyiség a József-körút legnagyobb forgalmu helyén kiadó. Czim a kiadóhivatalban. — 4706—17

Dohánytözsde a főváros legelőkelőbb helyén közbéjött családi körülmények miatt átadó. Ajánlatokat „Kitűnő forgalom” czimen közvetít a kiadóhivatal. — 6876—17

Fényképészeti üzlet, a Belvárosban, mely kitűnően megy, szabad kézből átadó. Szives ajánlatokat a kiadóhivatalba kérek „Fényképészeti” czim alatt. — 6782—17

KÜLÖNFÉLE.

Köhögésnél, rekedtségnél vegyen 30 kr-ért Réthy-féle Pemetéft-czukorkát. — 1537—18

Egy tisztességes család hajlandó (2 évestől kezdve) flu- vagy leánygyermekét teljes ellátásra csekély fizetésért elfogadni. — Czim a lap kiadóhivatalában. — 6784—18

Jó ebédkosztót kaphat 1—2 ur intelligens családnál az Eötvös-utcában. Czim a kiadóban. — 6766—18

KOLOZSVÁRI SZERETETHÁZ sorsjegy

ára **50** kr.

6 sorsjegy ára . . . 2 frt 50 kr.
12 sorsjegy ára . . . 5 frt — kr.

2000 nyeremény

82.500 kor. értékben.

Huzás visszavonhatatlanul

1898. évi november hó 15-én.

Sorsjegyek, míg a készlet tart kaphatók: a sorsjáték rendező-bizottságánál Kolozsvárti, továbbá Kormos Gyula és társa bankházánál Budapest, Dorottya-utca 5. sz. és minden sorsjegyelárusítónál helyben és vidéken.

Földbirtokosok figyelmébe.

Az Országos Jelzálog Biztosítási Iroda

Budapest,

VII., Erzsébet-körút 15.

által olcsó jelzáloghitel nyerhető, csellel életbiztosítással kapcsolatosan is, úgy hogy a kölcsön csak addig képez tartozást, míg a kölcsönvétel el vagyis a hitelt teljességgel visszafizelték. Bővebb felvilágosítás és prospektus ingyen.

Millió betegnek e szer már segített

Kifolyások ellen

a SCHNEIDER-féle

Santal-Capsulák

a legbiztosabbak.

8 nap alatt teljesen kigyógyítanak (uraknál nékés mindennemű húgyvesztőket, elengült férfierőt, hólyaggyulladás, magányt, fehérfolyást, idegbajt, anyaméhfajdalmat. E capsulák határukban felismertek. Egy doboz ára 2 frt 50 kr. Öreg inakacs betegségénél egy doboz 4 frt bórmentve. Egyedül kapható posta útján:

Schneider József

gyógyszerésznél,

Resicza, Fő utca 11. (Délmagyarország.)

Szétrűdés titoktartás mellett történik.

osztálysorsjegyeknek

első húzása már

november hó 17. és 18-án

történik, amelyhez sorsjegyek kaphatók

Egy egész 6 frt. — Egy fél 3 frt. — Egy negyed 1 frt 50 kr. — Egy nyolcad 75 kr. — ért.

Ráfizetés által a sorsjegyeken csellel a VI. osztálynál

EGY MILLIÓ KORONA

nyerhető. Huzás után megküldöm a jegyeket: a jobb nyereményt megátvirozom. Vidék megrendelőire különös gondot fordít

Ifj. Schön Armin BUDAPEST, Erzsébet-körút 48. sz.